

ЗВЯЗДА

РОЗГАЛАС

Дзесям-сіротам — праезд бясплатны

Беларуская чыгунка з 1 лістапада ўвядзе новае правіла праезду на прыгарадных паяздах для дзяцей-сірот і дзяцей, якія засталіся без апекі бацькоў.

Цяпер яны будуць ездзіць бясплатна! Дакументам для афармлення бясплатнага праезду ў гэтым выпадку будзе служыць так званы адзіны білет, завераны пячаткай і падпісам кіраўніка навучальнай установы, якая выдала яго. Гэта новаўвядзенне беларускія чыгуначнікі зрабілі ў адпаведнасці з распараджэннем Прэзідэнта рэспублікі Аляксандра Лукашэнкі ад 7 кастрычніка 1996 года «Аб мерах па палепшэнню жыццядзейнасці дзіцячых інтэрнацікі і спецыяльных устаноў».

Тацяна СМІРНОВА, БЕЛТА.

Галавацянства

і злачыства ходзяць побач

Толькі на адну ноч вырашылі пакінуць у касавым сейфе калгаса «Зара» Шклоўскага раёна нявыплачаную зарплату. Пры гэтым старшыня, галоўны бухгалтар і касірка не ўзялі пад увагу, што ўдзень быў міжгародні званок і ананісны абанент цікавіўся, ці паступілі грошы з банка. Не задумваючыся, адказалі станоўча. Па-другое, вольным рашэннем назначылі вартаўнікамі малядога ветурача, які працуе ў гаспадарцы без года трыдзень, і механізатара, які ўжо меў канфлікт з Законам. Як і трэба было чакаць, гора-ахоўнікі а першай гадзіне ночы адлучыліся з паста амаль на гадзіну. Паспелі не толькі паласавацца гарачай бульбай, але і чарку-другую пралушчыць.

А вярнуўшыся да канторы калгаса адзін з іх атрымаў удар абрэзкам трубы. Затым невядомыя зніклі ў цемры ночы.

Хутка стала вядома, што з сейфа разам з імі зніклі і сумленна заробленыя калгаснікамі каля 50 млн. рублёў. Прыбыўшая аператыўна-следчая брыгада УУС Магілёўскага аблвыканкома і Шклоўскага РАУС устанавіла, што ахоўныя сігналізацыя не рамантавалася і, вядома ж, не выкарыстоўвалася ажно з 1987 года.

Праз некалькі дзён аператыўнікам сталі вядомы механізм злачыства і асобы, якія яго ўчынілі.

У жніўні сёлета года, калі касірка была ў водпуску, ключы ад касавога пакоя былі часова перададзены іншай асобе, сваяк якой, раней тройчы судзімы за крадзяжы і ўгон, зрабіў злупкі. Заставалася толькі выбраць зручны момант. Скаапераваўшыся з двума памочнікамі, якія «сядзяць на іголцы» і ім патрэбны грошы для набыцця наркатыкаў, і арганізаваўшы званок з абласнога цэнтру, злачынная група выйшла ўначы на «справу».

Цяпер усе члены злачыняў групы арыштаваны. Высвятляюцца ўсе абставіны гэтай крымінальнай гісторыі.

А. ЕКАЦЯРЫНЧАЎ, прэс-група УУС.

АДНЫМ СКАЗАМ

Да 1996 года ў рэспубліцы 424 тысячы чалавек атрымлівалі пенсіі па інваліднасці. Паказчык забяспечанасці мясцовымі рэсурсамі нафты ў Беларусі складае прыкладна 10 працэнтаў ад неабходнага.

За апошнія чатыры гады ўрадам і пад яго гарантыі ў рэспубліку прыцягнута 1193,4 мільёна долараў замежных крэдытаў: з іх пагашана 223,5 мільёна і ўплачана ў выглядзе працэнтаў па крэдытах 150,6 мільёна долараў.

Магутнасці аднаго з буйнейшых нафтаперапрацоўчых прадпрыемстваў Еўропы — «Нафтана» разлічаны на перапрацоўку 25 мільёнаў тон нафты ў год.

Літоўскі ўрад разглядае магчымасць павелічэння ў IV квартале бягучага года і I квартале наступнага эксперту ў нашу рэспубліку электраэнергіі да 500 мільёнаў кВт/г у месяц.

Міністэрства фінансаў Расіі ў выніку праведзенай правёркі выявіла нямэтавае выкарыстанне двух з паловай трыльёнаў рублёў бюджэтных сродкаў шэрагам міністэрстваў і устаноў.

**ПАСТАЯННА КУПЛЯЕМ
на тэрыторыі Рэспублікі Беларусь
СУХОЕ МАПАКО,
КАЗЕІН.**

Звяртацца: г.Вільнюс,
(0122) 72-19-98, 72-11-05;
(01299) 2-81-89, 2-67-54.

УКАЗ ПРЕЗІДЭНТА РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ

№ 459

АБ ЗАБЕСПЯЧЭННІ КАНСТЫТУЦЫЙНАГА ПРАВА ГРАМАДЗЯН НА ЎДЗЕЛ У РЕФЕРЭНДУМЕ

У адпаведнасці з артыкулам 3 Канстытуцыі Рэспублікі Беларусь адзінай крыніцай дзяржаўнай улады ў Рэспубліцы Беларусь з'яўляецца народ. Народ ажыццяўляе сваю ўладу непасрэдна і праз прадстаўнічыя органы ў форме і межах, вызначаных Канстытуцыяй.

На падставе артыкулаў 37 і 73 Канстытуцыі Рэспублікі Беларусь непасрэдна ўдзел грамадзян у кіраванні справамі грамадства і дзяржавы забяспечваецца правядзеннем рэферэндумаў для вырашэння важнейшых пытанняў дзяржаўнага і грамадскага жыцця.

У парушэнне ўказаных палажэнняў Канстытуцыі Рэспублікі Беларусь Канстытуцыйны суд Рэспублікі Беларусь заключэннем ад 4 лістапада 1996 г. і Вярхоўны Савет Рэспублікі Беларусь пастановай ад 6 лістапада 1996 г. фактычна пазбавілі грамадзян права на прыняцце змяненняў і дапаўненняў у Канстытуцыю Рэспублікі Беларусь шляхам абавязковага рэспубліканскага рэферэндума.

Кіруючыся артыкуламі 7, 21 і 146 Канстытуцыі Рэспублікі Беларусь у мэтах абароны канстытуцыйнага права грамадзян на ўдзел у рэферэндуме (народным галасаванні), забяспечэння палітычнай і эканамічнай стабільнасці ў перыяд правядзення рэспубліканскага рэферэндума ў Рэспубліцы Беларусь 24 лістапада 1996 г. і ў адпаведнасці з пунктам 1 часткі першай артыкула 100 Канстытуцыі Рэспублікі Беларусь **пастанаўляю:**

1. На падставе артыкула 146 Канстытуцыі Рэспублікі Беларусь прызначаць, што Заключэнне Канстытуцыйнага суда Рэспублікі Беларусь ад 4 лістапада 1996 г. «Аб адпаведнасці Канстытуцыі і законам Рэспублікі Беларусь пунктаў 2.2, 2.5, і 3 Пастановы Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь ад 6 верасня 1996 года «Аб правядзенні рэспубліканскага рэферэндума ў Рэспубліцы Беларусь і мерах па яго забяспечэнню» не дзейнічае таму, што яно істотна разыходзіцца з Канстытуцыяй і абмяжоўвае канстытуцыйнае права грамадзян на ўдзел у рэферэндуме (народным галасаванні).

2. У сувязі з тым, што Вярхоўны Савет Рэспублікі Беларусь не вызначыў абавязковасць рашэнняў рэспубліканскага рэферэндума 24 лістапада 1996 г. па пытаннях, прапанаваных Прэзідэнтам, устанавіць, што:

пытанні аб пераносе Дня незалежнасці Рэспублікі Беларусь і прыняцці Канстытуцыі Рэспублікі Беларусь 1994 года са змяненнямі і дапаўненнямі (пункты 2.1 і 2.2 Пастановы Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь «Аб правядзенні рэспубліканскага рэферэндума ў Рэспубліцы Беларусь і мерах па яго забяспечэнню») выносяцца на абавязковы рэферэндум, рашэнні якога з'яўляюцца канчатковымі і маюць абавязковую сілу на ўсёй тэрыторыі Рэспублікі Беларусь;

пытанні аб куплі і продажы зямлі і аб адмене смяротнай кары (пункты 2.3 і 2.4 ўказанай пастановы Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь) выносяцца на кансультацыйны рэферэндум, рашэнні якога маюць рэкамендацыйны характар.

3. Рашэнне рэспубліканскага рэферэндума аб змяненні і дапаўненні Канстытуцыі ўступае ў сілу ў парадку, прадуладжана ўказам Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь ад 5 лістапада 1996 г. № 455 «Аб парадку ўступлення ў сілу рашэнняў рэспубліканскіх рэферэндумаў аб змяненні і дапаўненні Канстытуцыі Рэспублікі Беларусь».

4. Ускласці персанальную адказнасць за падрыхтоўку і правядзенне рэспубліканскага рэферэндума ў адпаведнасці з патрабаваннямі гэтага Указа на старшыню Цэнтральнай камісіі па выбарах і правядзенню рэспубліканскіх рэферэндумаў В. І. Ганчара.

5. Устанавіць, што дзейнасць дзяржаўных органаў, якая не адпавядае Канстытуцыі Рэспублікі Беларусь, Закону Рэспублікі Беларусь «Аб народным галасаванні (рэферэндуме) у Беларускай ССР» і патрабаванням гэтага Указа, а таксама перашкаджае правядзенню ў Рэспубліцы Беларусь рэспубліканскага рэферэндума 24 лістапада 1996 г., падлягае спыненню, а вінаватыя ў гэтым асобы прыцягваюцца да адказнасці ў адпаведнасці з заканадаўствам;

6. Кіраўніцтву справам Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь, мясцовым выканаўчым і распарадчым органам забяспечыць дастаўку ўчастковым камісіям па рэферэндуме бюлетэняў для галасавання.

7. Кантроль за выкананнем гэтага Указа ўскласці на Адміністрацыю Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь.

8. Гэты Указ уступае ў сілу з моманту падпісання.

**Прэзідэнт Рэспублікі Беларусь
А. ЛУКАШЭНКА.**

7 лістапада 1996 г., г. Мінск.

БЮЛЕТЭНЬ

для галасавання на рэспубліканскім рэферэндуме ў Рэспубліцы Беларусь 24 лістапада 1996 года

Пры галасаванні адно са слоў «За» ці «Супраць» па кожным пытанні, якое вынесена на рэферэндум, выкрэсліваецца

ПЫТАННІ, ЯКІЯ ІНІЦЫЯВАНЫ ПРЕЗІДЭНТАМ РЕСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ

1. Перанесці Дзень незалежнасці Рэспублікі Беларусь (Дзень рэспублікі) на 3 ліпеня — дзень вызвалення Беларусі ад гітлераўскіх захопнікаў у Вялікай Айчыннай вайне.

За ці Супраць

2. Прыняць Канстытуцыю Рэспублікі Беларусь 1994 года са змяненнямі і дапаўненнямі (новая рэдакцыя Канстытуцыі Рэспублікі Беларусь), прапанаванымі Прэзідэнтам Рэспублікі Беларусь А. Р. Лукашэнкам.

За ці Супраць

3. Ці выступаеце Вы за свабодную, без абмежаванняў, куплю і продаж зямлі?

За ці Супраць

4. Ці падтрымліваеце Вы адмену пакарання смерцю ў Рэспубліцы Беларусь?

За ці Супраць

ПЫТАННІ, ЯКІЯ ІНІЦЫЯВАНЫ ДЕПУТАТАМИ ВЯРХОУНАГО САВЕТА РЕСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ

5. Прыняць Канстытуцыю Рэспублікі Беларусь 1994 года са змяненнямі і дапаўненнямі, прапанаванымі дэпутатамі фракцыі камуністаў і аграрыяў.

За ці Супраць

6. Ці выступаеце Вы за тое, каб кіраўнікі мясцовых органаў выканаўчай улады выбіраліся непасрэдна жыхарамі адпаведнай адміністрацыйна-тэрытарыяльнай адзінкі?

За ці Супраць

7. Ці згодні Вы, што фінансаванне ўсіх галін улады павінны ажыццяўляцца галосна і толькі з дзяржаўнага бюджэту?

За ці Супраць

ПРЕЗІДЭНТ МАЕ НАМЕР ЗАБЯСПЕЧЫЦЬ ВОЛЕВЫЙ УЛЕННЕ НАРОДА

Як паведаміла прэс-служба кіраўніка дзяржавы, 6 лістапада Прэзідэнт Рэспублікі Беларусь А.Р. Лукашэнка правёў планавую рэспубліканскую нараду з кіраўнікамі мясцовых органаў улады па пытаннях удасканалення сістэмы дзяржаўнага кіравання, дысцыпліны і наваднення парадку.

У яе рабоце прынялі ўдзел прэм'ер-міністр Рэспублікі Беларусь М.М. Чыгір, кіраўнік Адміністрацыі Прэзідэнта М.У. Мясніковіч, дзяржаўны сакратар Савета бяспекі Рэспублікі Беларусь В.У. Шэйман, віцэ-прэм'еры, кіраўнікі шэрага міністэрстваў і ведамстваў, старшыні абласных, гарадскіх і раённых выканаўчых камітэтаў.

Прэзідэнт даў канкрэтныя даручэнні шэрагу міністэрстваў і ведамстваў па ўзмацненню кантролю за своєчасовай выплатай заробатнай платы, пенсій, дапамог і стыпендыяў, эканоміі паліўна-энергетычных рэсурсаў, недапушчэнню росту цен, арганізацыі бесперабойнага забяспечэння насельніцтва харчовымі і прамысловымі таварамі.

На нарадзе былі разгледжаны праблемы павышэння эфектыўнасці дзейнасці органаў выканаўчай улады па вырашэнню сацыяльна-эканамічных пытанняў. У гэтым кантэксце былі прааналізаваны вынікі работы органаў дзяржаўнага кіравання розных узроўняў. Асабліва ўвага ўдзелена выкараненню прайўленняў бюракратызму, валакіты і безадказнасці.

Важнае месца ў дакладзе і выступленнях занялі праблемы канстытуцыйнай рэформы і правядзення маючага адбыцця рэферэндума. Было адзначана, што Прэзідэнт дабіваўся кампрамісу з Вярхоўным Саветам, рабіў усё для таго, каб не ўцягваць грамадства ў канфрантацыю і процістаянне, захаваць мір і згоду ў краіне.

Аднак Вярхоўны Савет, працягваючы лінію на канфрантацыю, прыняў рашэнне аб змяненні сваёй пастановы ад 6 верасня 1996 года «Аб правядзенні рэспубліканскага рэферэндума ў Рэспубліцы Беларусь і мерах па яго забяспечэнню», чым пазбавіў народ канстытуцыйнае права на ажыццяўленне сваёй улады і тым самым абвастрыў сітуацыю ў краіне.

Кіраўнік дзяржавы падкрэсліў, што ён зробіць усё для таго, каб забяспечыць свабоднае волевыяўленне народа, адзначаючы ў паведамленні прэс-службы. Рашэнне народа, які з'яўляецца галоўнай крыніцай улады, будзе мець абавязковы характар.

БЕЛТА.

ЧАКАННЕ.

Фота Анатоля КЛЕШЧУКА.

Паважаныя чытачы газеты «Звязда»!

Працягваецца падпіска на 1997 год, год, у якім мы разам з вамі адзначым 80-годдзе старэйшай беларускай газеты. У сённяшняй складанай сітуацыі, вядома, цяжка знайсці лішнія грошы на падпіску, але, паверце, «Звязда» не будзе лішняй у вашым доме. Мы даём вам галоўнае — інфармацыю.

Падпіску можна аформіць на паўгода (тады, прыслаўшы спецыяльны купон, вы зможаце стаць удзельнікам латарэі, галоўны прыз якой — конь з вупражку). Кошт падпіскі на першае паўгоддзе — **83.400 рублёў**.

Падпіску можна аформіць і на тры месяцы (**41.700 рублёў**). Удзельнікі латарэі могуць выйграць тавары народнага спажывання, сродкі электраплаг, веласіпеды, тэлевізары, пральныя машыны, фотаапараты, лустры і г.д.

АФИЦЫЙНА

Пастанова Вярхоўнага Савета
Рэспублікі БеларусьАБ ЗВАРОЦЕ ВЯРХОЎНАГА
САВЕТА РЭСПУБЛІКІ
БЕЛАРУСЬ З НАГОДЫ
СВЯТКАВАННЯКАСТРЫЧНІЦКАЙ РЭВАЛЮЦЫІ
Вярхоўны Савет Рэспублікі Бела-
русь пастанавіў:

1. Зацвердзіць тэкст звароту Вярхоўнага Савета Рэспублікі Бела-
русь з нагоды святкавання Кастрыч-
ніцкай рэвалюцыі.

2. Агучыць гэты зварот у га-
зетах «Звязда», «Народная газета».

Старшыня Вярхоўнага
Савета Рэспублікі Беларусь
С. ШАРЭЦКІ.

6 лістапада 1996 г., г. Мінск.
№ 766—XIII.

Зварот Вярхоўнага Савета
Рэспублікі Беларусь
з нагоды святкавання
Кастрычніцкай рэвалюцыі

Дарагія суайчыннікі!

Вярхоўны Савет Рэспублікі Бела-
русь сардэчна віншуе грамадзян са
святкам — Днём Кастрычніцкай рэва-
люцыі.

Вялікая Кастрычніцкая Сацыяліс-
тычная рэвалюцыя стала адной з га-
лоўных падзей XX стагоддзя. На шос-
тай частцы зямной сушы была зроб-
лена спроба ўстанавлення спраўд-
нага народнаўладдзя, пабудовы гра-
мадства сацыяльнай справядлівасці.
Падзея, якая адбылася 79 гадоў на-
зад, аказала велізарны ўплыў на пра-
цэс дэмакратызацыі ў сусветным
масштабе.

Сёння рэспубліка перажывае цяжкі
час. Усе сістэмы дзяржавы, устоі гра-
мадства, стратэгія выжывання ў но-
вых гістарычных умовах фармірую-
цца на фоне ўсёабдымнага эканаміч-
нага, палітычнага і духоўнага крызі-
су. Працягваецца падзенне вытвор-
часці. Павялічваецца беспрацоўе. Па-
дае ўзровень жыцця насельніцтва.
Расце карупцыя і злачыннасць. Вельмі
складана рэалізуюцца сацыяльныя га-
ранты грамадзян, якія замацаваныя за
імі ў дэкрый Канстытуцыі.

Нягледзячы на ўсе цяжкасці пера-
ходнага перыяду, Беларусь з апты-
мізмам глядзіць у будучыню. З надзе-
яй на лепшае дэпутаты Вярхоўнага
Савета звяртаюцца сёння да сугра-
мадзян. Нямаючы выправаўняў вы-
паду беларускаму народу ў мінулым.
Памяць аб здзяйсненні і падзвігах
нашых продкаў, нашых ветэранаў уся-
ляе мужнасць і веру ў свае сілы ця-
перашняму пакаленню, моладзі краі-
ны.

У сучасным грамадстве да гісто-
рыі і спадчыны Вялікага Кастрыч-
ніцкага існаюць розныя адносіны. Але му-
драсць народа заключаецца ў тым, каб
запавычыць з мінулага ўсё каштоўнае
і прагрэсіўнае, што можа дапамагчы
Рэспубліцы Беларусь вырашыць востры
яе супярэчнасці і пралажыць сабе
шлях да стабільнасці, адраджэння і
развіцця. На цяперашнім этапе для
грамадства актуальнымі застаюцца
лозунгі рэвалюцыі 1917 года «Мір —
народам!», «Уладу — Саветам!».

Паважаньня суграмадзяне! Кожна-
му з вас, вашым сем'ям, працоўным
калектывам, дэмакратычнай грамад-
скасці рэспублікі, усяму народу Бела-
русі ў гэты святочны дзень мы го-
рача жадаем упэўненасці ў будучыню,
плённай працы, дабрабыту і здароўя.

Вярхоўны Савет
Рэспублікі Беларусь

УСЕ ПЕНСІЯНЕРЫ
І ІНВАЛІДЫ, ЯКІЯ МЕЛІ
ВОСТРУЮ ПАТРЭБУ,
АТРЫМАЛІ ДАПАМОГУ,
ПРАДУГЛЕДЖАНУЮ
РАСПАРАДЖЭННЕМ
ПРЭЗІДЭНТА КРАІНЫ

У канцы жніўня сёлета года Прэ-
зідэнт краіны Аляксандр Лукашэнка ад-
даў распараджэнне «Аб аказанні адзі-
ночкі пенсіянерам і інвалідам, якія ма-
юць вострую патрэбу, аднаразовай гра-
шовай дапамогі для нарыхтоўкі сельска-
гаспадарчай прадукцыі і паліва». На гэ-
тыя мэты са спецыяльнага фонду Прэ-
зідэнта Рэспублікі Беларусь было вы-
дзелена 36,5 мільярда рублёў. Аб вы-
кананні гэтага распараджэння карэ-
спандэнту БЕЛТА расказала міністр са-
цыяльнай абароны Вольга Даргэль.

Паводле даных статыстыкі, у рэспу-
бліцы налічваецца больш за 522 тысячы
чалавек, якія атрымліваюць пенсію
менш як 400 тысяч рублёў. З іх, як па-
ведаміла міністр, у выніку абследаван-
ня было выяўлена 121.553 адзіночкі гра-
мадзян, якія маюць патрэбу ў аказанні
дапамогі.

29 кастрычніка ва ўсіх рэгіёнах рэ-
спублікі завяршылася выплата аднара-
завой грашовай дапамогі. Сродкі, вы-
дзеленыя распараджэннем Прэзідэнта,
атрымалі 119.509 грамадзян, якія мелі
вострую патрэбу, з іх 57.188 адзіночкі.
БЕЛТА.

УКАЗ ПРЭЗІДЭНТА РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ

№ 457

Аб устанавленні штомесячнай надбаўкі да грашовага ўтрымання асобным
катэгорыям ваеннаслужачых, асоб начальніцкага саставу органаў
унутраных спраў, якія маюць права на пенсію па выслуге гадоў

У мэтах стварэння ўмоў для замацавання высокакваліфі-
каваных кадраў, а таксама ўзмацнення сацыяльнай абаро-
ны асобных катэгорыяў ваеннаслужачых, асоб начальніцкага
саставу органаў унутраных спраў, якія маюць права на пен-
сію па выслуге гадоў, пастанавіў:

1. Устанавіць з 1 студзеня 1997 г. ваеннаслужачым афі-
цэрскага саставу Міністэрства абароны, Міністэрства ўнут-
раных спраў, Камітэта дзяржаўнай бяспекі, пагранічных і чы-
гуначных войскаў, Службы бяспекі Прэзідэнта Рэспублікі Бе-
ларусь, Дзяржаўнага цэнтра бяспекі інфармацыі пры Саве-
це бяспекі Рэспублікі Беларусь, асобам сярэдняга, старша-
га і вышэйшага начальніцкага саставу органаў унутраных
спраў і Галоўнага ўпраўлення дзяржаўнай аховы пры Прэзі-
дэнце Рэспублікі Беларусь, якія маюць права на пенсію па
выслуге гадоў і працягваюць службу, з ліку высокакваліфі-
каваных спецыялістаў, якія дасягнулі значных вынікаў у служ-
бовай дзейнасці, штомесячную надбаўку да грашовага ўтры-
мання ў памеры да 50 працэнтаў сумы пенсіі, што магла
быць ім налічана ў адпаведнасці з Законам Рэспублікі Бе-
ларусь «Аб пенсійным забеспячэнні ваеннаслужачых, асоб
начальніцкага і радавога саставу органаў унутраных спраў».

ПАЛІТЫЧНЫЯ АМБІЦЫІ ПАВІННЫ АДСТУПІЦЬ ПЕРАД МУДРАСЦЮ І РАЗВАЖНАСЦЮ

Міжнародны вопыт сведчыць аб тым, што любое па-
рушэнне Канстытуцыі і законаў, а таксама балансу галін
дзяржаўнай улады, як правіла, вядзе да паглыблення па-
літычнага крызісу, які тоіць у сабе цяжкія вынікі.

Аб гэтым гаворыцца ў звароце, накіраваным дэлегац-
яй парламентаў дзяржаў — удзельніц Міжпарламенцкай
асамблеі СНД да Прэзідэнта Беларусі Аляксандра Лукашэ-
нкі і Вярхоўнага Савета краіны. Дакумент быў прыняты на па-
сяджэнні МПА, якое адбылося 2 лістапада ў Санкт-Пецяр-
бургу.

У звароце выказана занепакоенасць членаў дэлегацыі
парламентаў дзяржаў СНД напружанасцю паміж выканаў-

Міністру абароны, міністру ўнутраных спраў, старшыні Ка-
мітэта дзяржаўнай бяспекі, начальніку Галоўнага ўпраўлен-
ня пагранічных войскаў, начальніку ўпраўлення чыгуначных
войскаў, начальніку Службы бяспекі Прэзідэнта Рэспублікі
Беларусь, начальніку Дзяржаўнага цэнтра бяспекі інфарма-
цыі пры Савеце бяспекі Рэспублікі Беларусь, начальніку Га-
лоўнага ўпраўлення дзяржаўнай аховы пры Прэзідэнце Рэ-
спублікі Беларусь у мясячны тэрмін распрацаваць і зацвер-
дзіць па ўзгадненню з дзяржаўным сакратаром Савета бя-
спекі Рэспублікі Беларусь палажэнні аб парадку і ўмовах вы-
платы названай надбаўкі.

Расходы на гэтыя мэты ажыццяўляць у межах бюджэт-
ных асігнаванняў, прадугледжаных на абарону, на ўтрыман-
не органаў унутраных спраў, унутраных войскаў, папраўча-
працоўных устаноў, органаў дзяржаўнай бяспекі, Галоўнага
ўпраўлення дзяржаўнай аховы пры Прэзідэнце Рэспублікі Бе-
ларусь, Службы бяспекі Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь.

2. Гэты Указ уступае ў сілу з дня яго падпісання.

Прэзідэнт Рэспублікі Беларусь А. ЛУКАШЭНКА.
6 лістапада 1996 г., г. Мінск.

чай і заканадаўчай уладамі Беларусі. МПА заклікала кіраў-
ніцтва краіны «прыняць усе магчымыя меры для пошуку ра-
шэнняў, накіраваных на ўстаўрэнне прычын, якія прывялі
да процістаяння ўладных структур, кансалідаваць грамад-
ства ў імя міру і праціўлення дзяржавы, забеспячэння заха-
вання правоў і свабод грамадзян рэспублікі».

«Перакананы, што мудрасць і разважнасць, жыццёвы во-
пыт возьмуць верх над палітычнымі амбіцыямі», — адзнача-
еца ў звароце.

У рабоце Міжпарламенцкай асамблеі СНД прымаў удзел
Старшыня Вярхоўнага Савета Беларусі Сямён Шарэцкі.

БЕЛТА.

ГУЧАЛІ МАРШЫ, СОНЦА ЗЗЯЛА

Фота Яўгена ПЯСЕЦКАГА.

Святкаванне чарговага юбілею Кастрычніцкай рэ-
валюцыі прайшло ў Мінску на прыкметна зніжанай гу-
чнасці. Пачалося гэта зніжэнне з таго, што ўжо за не-
калькі дзён да чырвонага дня календара ўзнікла ня-
ўпэўненасць: дазволіць гарадскія ўлады ці не шэсць
прыхільніцкай камуністычных ідэй.

А скончылася тым, што калі ў дзень свята невялічкія гру-
пы з транспарантамі над галоўнымі ўсё ж такі ціха-мірна пай-
шлі да месца мітыngu, то на іх шляху — на галоўным пра-
спекце Мінска — не было бачна ніводнага загадзя вывеша-
нага дзяржаўнага сцяга. Згадзіцеся, калі ўлічваць, што 7 ліс-

Фота Анатоля КЛЕШЧУКА.

тапада адзначана ў нашым афіцыйным календары як свя-
точны дзень — зніжэнне гучнасці відавочнае.

Што датычыць выступленняў прамоўцаў на мітыngu ў па-
рку імя Горкага, то з дынамікаў, якія ўвайшлі ў заклікі,
абвінавачванні, а адзін з лідэраў нават закончыў прамову ба-
вым «Рэвалюцыя працягваецца!» Само ж свята працягва-
лася ў адпаведнасці з настроём народных мас: у парку гу-
лялі бабулькі з унукамі, на Свіслачы плаваў караблік з адпа-
чываючымі, а прахажы, нягледзячы на гом дынамікаў, лю-
баваліся апошнімі сонечнымі днямі адыходзячай восені.

Яўген ПЯСЕЦКІ.

СПОРТ

СКАНДАЛ

ДА ЧАГО ПРЫВЯДЗЕ
СПАРТЫЎНАЯ ПАЛІТЫКА?

«...У сувязі з няпэўнай палітыч-
най сітуацыяй у Беларусі і не да-
канца прадказальнымі яе наступ-
ствамі для правядзення матчаў еў-
рапейскіх кубкаў гандбольны клуб
СКА (Мінск) адмаўляецца ад пра-
воў гаспадары ў гульнях Лігі чэмпі-
ёнаў і хацеў бы ўсе тры дамашнія
сустрэчы правесці ў Германіі...»

Ліст такога зместу быў адпраўлены
кіраўніцтвам мінскага клуба ў Між-
народную федэрацыю гандбола (ЕГФ).
«Дабро» было атрымана, тэрміны і мес-
ца правядзення гульняў на чужыне з ня-
мецкім «Кілем», швейцарскім «Пфафі
Вінтэрурам» і югаслаўскай камандай
«Црвена Звезда» таксама ўзгоднены.
Магчыма, усё так бы і засталася, як бы-
ло, калі б армейцы «Ківалі» толькі на
эканамічны бок пытання (ужо не адной-
чы беларускія клубы, каб эканоміць,
праводзілі дамашнія матчы за мяжой),
аднак жа тут з'явілася і нейкая палітыч-
ная падаплека. Тым больш, што адна з
гульняў павінна была адбыцца ў Мін-
ску 24 лістапада, акурат у дзень усе-
народнага рэферэндуму. Натуральна,
пайшла зваротная рэакцыя з боку спа-
ртсменных уладаў. Міністр спорту і турызму
Уладзімір Рыжанкоў заявіў, што ўсё гэта
лукта (наконт палітычнай нестабільнас-
ці) і СКА ці будзе гуляць у Мінску, ці не
будзе гуляць увогуле. У штаб-кватэру
ЕГФ пайшла дэлепа аб гэтым, аднак ад-
туль наўрад ці прыйдзе станоўчы адказ
аб пераносе месца гульні, бо першая
павінна ўжо адбыцца ў Германіі ў гэту
нядзелью. Каб не быць галаслоўным, ка-

рэспандэнт «Звязды» ўзяў экспрэс-ін-
тэрв'ю ў галоўнага трэнера армей-
скага клуба-Спартак МіРАНОВІЧА.

— Спартак Пятровіч, на гэты час
што-небудзь вядома, дзе будзе гуляць
ваш клуб і ці будзе ён гуляць увогуле?

— Думаю, што ўсё стане на свае
месцы заўтра, калі прыйдзе адказ з
Міжнароднай федэрацыі гандбола.

— Тое, што ў клуба эканамічныя
цяжкасці — вядома. Аднак пры чым тут
«няпэўная палітычная сітуацыя ў Бе-
ларусі і не да канца прадказальныя яе
наступствы»?

— Па-першае, мы не маглі адкры-
ты тэкстам сказаць, што каманда па
сутнасці амаль не мае грошай. Нам бы
проста сказалі: «Дык навошта вы, бан-
кроты, лезеце ў еўрапейскую лігу, калі
не можаце на годным узроўні прыняць
у сябе дома гасцей?» І паказалі б на
дзверы. Па-другое, на папярэднім эта-
пе мы сустрэліся ў Мінску з аўстрый-
скім «Лінцам» падчас праходжання ў
сталіцы ўсенароднага сходу. Гасцініцы
былі «забіты» дэлегатамі, і аўстрыйцаў
прыйшлося пасяліць у адным з інтэр-
натаў, аб чым тыя не замарудзілі па-
ведаміць у ЕГФ.

— А да гэтага вы звярталіся са сва-
імі праблемамі?

— Мы не звяртаемся, а крычым аб
гэтым кожны дзень. І сабіста я стара-
юся рабіць усё на карысць развіцця бе-
ларускага гандбола.

Р.С. Як стала вядома, усе тры
гульні мінчане згуляюць у Германіі.
Алесь СІВЫ.

ФУТБОЛ.

ЧЭМПІАНАТ БЕЛАРУСІ
НАСТУПІЛА ЯСНАСЦЬ
З ЧЭМПІЁНАМ

Перадапошні, 29-ы тур VI чэмпі-
янату Беларусі па футболе ў пер-
шай лізе амаль паставіў усе кропкі
над «і». Фактычна знята пытанне на-
конт чэмпіёнства, вызначыліся ка-
манды, якія пакінуць дывізіён ма-
нейшых.

Упершыню за ўсю шасцігадовую гі-
сторыю ўнутранага беларускага пер-
шынства на вышэйшую прыступку п'е-
дэстала могуць узыйсці футбалісты ма-
зырскага МВКЦ. Гэта стала магчымым
дзякуючы важнай перамозе мазыран
над камандай «Маладзечна» на выез-
дзе.

Лік 2:1 на карысць гасцей наблі-
зіў палешукоў да запаветнай мэты. У
апошнім, 30-м туры, ім дастаткова
згуляць у Магілёве супраць мясцовага
«Тарпеда» нават унічыю, каб за-
стацца недасягальнымі для мінскіх
дынамаўцаў. А яны пасля дзвюх за-
пар нічыіх з аднолькавым лікам 1:1
(апошняя з іх — з Дняпром), відаць,
пазбавілі сябе шанцаў стаць шасціра-
зовымі чэмпіёнамі. Толькі чудам у ру-
ках падначаленых Івана Шчокіна мо-
жа аказацца выратавальная саломін-
ка. Пры ўмове, што МВКЦ уступіць
«Тарпеда», а мінчане выйграюць на
выездзе ў лідскага «Абутніка». Тады
для вызначэння чэмпіёна спатрэбіць-
ца перагульванне.

Заклучны, 30-ы тур пройдзе 10 ліс-
тапада.

Уладзімір ЗДАНОВІЧ.

У СВЕЦЕ

БІЛ КЛІНТАН
ЗАСТАЕЦА ГАСПАДАРОМ
У БЕЛЫМ ДОМЕ

У Злуча-
ных Штатах
Амерыкі іс-
нуе неафі-
цыйная тра-
дыцыя — у
электыўную
ноч, калі
праводзіць-
ца падлік
галасоў па
выніках
прэзідэнц-
кіх выбараў
ў краіне, за-
прашаюць родных і сяброў, каб
разам назіраць за вынікамі га-
ласавання. Гэтай традыцыі пры-
трымліваюцца ўсе пасольствы
ЗША за мяжой. Не стала выключ-
эннем і Пасольства Злучаных
Штатаў Амерыкі ў Беларусі, якое
правяло такое мерапрыемства 6
лістапада.

За падлікам галасоў па каналу
«Сі-эн-эн» назіралі прадстаўнікі Ад-
міністрацыі Прэзідэнта Беларусі, Мі-
ністэрства замежных спраў рэспуб-
лікі, сродкаў масавай інфармацыі,
грамадскасці сталіцы. Запрошаныя
сталі сведкамі перакунаўчай пера-
могі на прэзідэнцкіх выбарах у ЗША
цяперашняга гаспадара Белага до-
ма Біла Клінтана. Ён атрымаў пера-
могу на прэзідэнцкіх выбарах, на-
браўшы большасць галасоў у 24
штатах. Такім чынам, прэзідэнт ЗША
Біл Клінтан выбраны на другі чаты-
рохгадовы тэрмін. Дарэчы, ён стаў
першым прэзідэнтам-дэмакратам з
часоў Франкліна Дэлано Рузвельта,
які дабіваўся перавыбрання.

Каменціруючы па просьбе карэ-
спандэнта БЕЛТА перавыбранне Бі-
ла Клінтана на другі тэрмін, Надзвы-
чайны і Паўнамоцны Пасол ЗША ў
Беларусі Кенет Яловіц выказаў за-
давальненне, што дэмакратыя ў яго
краіне ў чарговы раз пацвердзіла
сваю жыццяздольнасць. Калі ж пра-
цягваецца вынікі выбараў на ўзае-
маадносінны з Беларуссю, то, павод-
ле слоў пасла, курс Злучаных Шта-
таў застаецца ранейшым. «Наша
краіна хацела б, каб Беларусь за-
ставалася суверэннай дзяржавай, з
працвітаючай рыначнай эканомікай,
з імкненнем умацоўваць свае ўзае-
маадносінны з сусветным супольніч-
твам», — падкрэсліў дыпламат.

Кенет Яловіц выказаў надзею,
што адносіны паміж Беларуссю і
ЗША будуць і ў далейшым будава-
цца на канструктыўнай дзелавой
аснове. Ён таксама лічыць, што па-
літычныя праблемы, якія ёсць у на-
шай рэспубліцы, будуць вырашаны
справядлівым мірным шляхам, а
афіцыйны і апазіцыйны бакі дася-
гнуць кампрамісу ў сваіх узаемаад-
носінах.

Ігар РУБАН, БЕЛТА.

ПЕЛЕНГ-НАВІНЫ

ЗАІР: ЖЫЦЦІ БОЛЬШ ЯК
ПАУТАРА МІЛЬЁНА ўЦЕКАЧОЎ
ЗНАХОДЗЯЦЦА ПД
ПАГРОЗАЙ

Паступаюць усё новыя паведам-
ленні пра ўзброеныя сутыкненні ў ра-
ёне галоўнага лагера ўцекачоў ва Ус-
ходнім Заіры, дзе больш як мільён
ўцекачоў пагражаюць небяспечнай
хваробы і голад. Паводле слоў віда-
воўцаў, у раёне лагера пад горадам
Гомачуа стрэлы. З таго часу, як
быў эвакуіраваны персанал агенцтва
па аказанню дапамогі, ужо некалькі
сутак няма ніякіх даных пра лёс ча-
тырохсот тысяч ўцекачоў, якія знахо-
дзіліся ў лагерах. У панядзелак паў-
станцы, якія ўстанавілі кантроль над
значнай часткай Усходняга Заіра, аб-
вясцілі перамір'е. Францыя прапануе
стварыць спецыяльны ўзброены
фарміраванні і накіраваць іх у рэгіён
для аказання дапамогі ўцекачам. Ад-
нак ЗША і некаторыя краіны Еўропы
выказаліся супраць.

«БОІНГ» ЗНІК БЯССЛЕДНА

У Нігеры дагэтуль няма ніякіх
звестак пра лёс авіялайнера, які ў
чацвер вечарам знік з экрану радар-
аў. Мяркуюцца, што ён разбіўся. На
борце самалёта «Боінг-727» знахо-
дзіўся 141 чалавек. Кіраўнікі авіяка-
мпаніі ADC гавораць, што пошукі вялі-
ся ўсю ноч, аднак ніякіх следоў са-
малёта знайсці не ўдалося.

УРОН, ЯКІ НАНЁС ІНДЫ
ЦЫКЛОН, ВЫМАРАЕЦЦА
МІЛЬЁНАМІ ДОЛАРАЎ І
СОТНЯМІ ЧАЛАВЕЧЫХ ЖЫЦЦЯЎ

Больш як 500 чалавек загінулі ў
выніку разбуральнага цыклону, які
пранёсся над прыбярэжнымі раёна-
мі Індыі. Ураганны вецер, скорасць
якога дасягала 200 км/гадз, і гіганц-
кія хвалі знішчылі вялікую колькасць
вёсак на ўзбярэжжы.

Паводле паведамленняў радыё
«Свабода», «Голас Амерыкі».

1

Мне, шыра кажучы, не вельмі хацелася ехаць у Томкавічы. Ну што за тэма, даруй Божа? Людзі жывуць у дрэнна пабудаваных дамах — не так многа для публіцыстычнага, скажам так, роздуму. Тут такое ў свеце адбываецца... У Заіры забілі паўмільёна людзей і ніяк не могуць спыніцца. У Амерыцы выбіраюць прэзідэнта, а ў Расіі — губернатараў. Электратат раздумвае, каго пасадыць сабе на шыю ў чарговы раз. Дзесяці захопліваюць заложнікаў, у некаторых месцах адбываюцца стыхійныя бедствы і гэтак далей. Адным словам, свет няўхільна рухаецца да чагосьці не вельмі добрага.

А тут у людзей рассыпаецца падмурак... Але, цвяроза разважыўшы, я ўсё ж прыйшоў да высновы, што катастрофы гэтыя супастаўныя. Проста розны маштаб. Галоўнае: ва ўсіх выпадках людзям дрэнна. Думаю, толькі гэта важна — добра людзям ці дрэнна. І я паехаў у Томкавічы, вёску ў Дзяржынскім раёне, галоўную сядзібу калгаса са шматзначнай назвай «Камінтэрн».

Там жывуць мае землякі з Гомельшчыны, старыя, хворыя людзі. Прычым адна сям'я з Брагіна, я з ім мог бачыцца, калі там працаваў. Зусім магчыма. Потым аказалася, што нават знаёмыя агульныя былі.

Такім чынам, попел Клааса стукіае ў майм сэрцы...

2

Вось Еўжанкі, Іван Іванавіч і Марыя Васільеўна. Яны з Нараўлянскага раёна. Зусім простыя людзі, як гаворыцца, прасцей не бывае. І жыццё ў іх простае. Абодва пенсіянеры. Марыя Васільеўна атрымлівае 290 тысяч, а Іван Іванавіч калі 1 мільёна — як удзельнік і інвалід Вялікай Айчыннай вайны. Жыць можна. Праўда, не атрымліваецца.

У Івана Іванавіча жыццё ўвогуле было адметнае. Вайну ён прайшоў ад званка да званка. Такіх людзей і раней рэдка можна было сустрэць. Цяпер яны нібы занесены ў Чырвоную кнігу, засталіся лічаныя. Здаецца, кожнага трэба абараняць сілай нейкага асобнага закона.

Іван Іванавіч быў паранены ў нагу. Рана дагэтуль не загіяла. Яна зараз адкрылася. Ён мне яе паказваў. Я чалавек са здаровымі нервамі, а тут ажно здрыгануўся. Сіня нага, гніе, яе б адрэзаць ужо, ніякае лячэнне не дапаможа. Іван Іванавіч не хоча. У яго жаданне — трымацца да канца, франтавік, што вы хочаце. Напярэдні майго прыезду ён упаў у агародзе. Марыя Васільеўна на сабе прыйшлося цягнуць мужа ў хату.

Мінулою зіму ім прыйшлося спаць, папярэдне нацягнуўшы на сябе ўсе цёплыя рэчы — валенкі і кажухі. Тэмпература ў хаце была прыкладна такой жа, як і на вуліцы.

У хаце — тры вялікія пакоі. Каб іх абарэць, трэба шмат вугалю, дзесяці 6-7 тон. Даюць значна менш. Астатняе трэба выбіваць, даставаць самім. З такой вострага...

Летась Еўжанкам прапанавалі на выбар: ці 2,5 тоны торфабыркету, ці 5 кубаметраў дроў. Па сваёму асабістаму вопыту ведаю, што дроў на такую хату трэба сама меней — 10—15 кубаметраў, а мо і больш. Купленае паліва старыя спалілі яшчэ мінулай зімой і ўжо атрымалі свой ліміт за гэты год. Значыць, новае паліва ім прыйдзецца чакаць прыкладна да сакавіка будучага года.

Тут яшчэ такая справа: гэтыя чарнобыльскія дамы будаваліся ў разліку на газавое ацяпленне. Мне паказалі: вась там, метраў у ста адсюль, — адвод ад газатрасы. Але газу дагэтуль няма. А катлы ў дамах прыстасаваныя для газу. Іншымі словамі, для вугалю яны не падыходзяць, іх трэба перабудоваць. Старыя гэта зрабіць ужо не ў сі-

ЭКСТРЭМАЛЬНЫ БЫТ

«ПАНАМА»

лах, іх сілы засталіся на палых вялікіх бітваў за светлую будучыню. Калі дзеці могуць, то робяць, калі не могуць, то...

У хаце старых Еўжанкаў я сядзеў у зімовай куртцы, і мне было холадна. Яны тут жывуць кожны дзень, бо больш ім жыць няма дзе. Ёсць сын у Мінску, але дапамагчы ён можа мала чым. І забраць бацькоў таксама не можа, кватэра яўна не панская.

Муж і жонка часта хварэюць. Старыя і так часта хварэюць, а калі іх пастаянна трымаць у холадзе, то яны хварэюць утвая часцей: старыя косці любяць цягло.

Вуглы ў хаце чорныя, шпалеры адвальваюцца. На дах насыпаны нейкі парашок замест нармальнага ўцяпляльніка. Дымаход складзены з цэглы, прызначанай для ўнутраных работ, ён таксама рассыпаецца. З той жа цэглы — падмурак. Я, вядома, не спецыяліст, але разумею так: пустая ўнутры цэгла пасля ўзаемадзеяння з вадой і снегам хутка разбураецца — значыць, сцены могуць трэснуць, асесці, а мо і зусім рухнуць.

Аднойчы па скарзе жыхароў чарнобыльскіх дамоў прыездзіла дама з раёна. Усё аглядзела, выслухала і дала кампетэнтнае заключэнне: «Я сваёй маці дапамагаю, няхай і вашы дзеці вам дапамагаюць». А што ад яе яшчэ чакаць? Сваёй маці дама можа дапамагчы, магчыма, я думаю, ёсць. А пра гэтых старых яна думае прыкладна так: вам далі бясплатныя дамы, што вам яшчэ трэба? Ды, уласна, нічога, апрача нармальнага адносінаў.

Скардзіліся таксама ў адміністрацыю Прэзідэнта. Далі адказ, што пісьмо для правяркі пераслана ў Мінскі аблвыканком. Дзякуй за клопат, але што тут правяраць?

Івану Іванавічу ёсць ільгота на балонны газ. Калі прыежджаюць газавікі, то патрабуюць поўную цану — 45 тысяч, а так могуць і не даць. Іван Іванавіч — чалавек бездапаможны, набыць морду нахабнікам не можа. Біў некалі фашыстаў, а зараз не, не можа пабіць сваіх. Няма сіл, няма. Там засталіся, дзе палі засяяны салдацкімі касцямі, дагэтуль не пахаванымі...

Зараз вась пішу — і мне страшна. Страшна таму, што кожны можа апынуцца на месцы Івана Іванавіча і Марыі Васільеўны. Хоць крычы, хоць вый — у адказ будзе маўчанне.

Выпалаты і выкінуты з жыцця...

3

Побач з Еўжанкамі жывуць Павел Фёдаравіч Уласенка і Вольга Іванавна Смалыцар (яны маюць розныя прозвішчы) — муж і жонка з Брагіна. Павел Фёдаравіч жыве ў Брагіне на вуліцы Кастрычніцкай, а мы — на Савецкай. Ён працаваў у бальніцы, а мы — у рэдакцыі раённай газеты. Зусім маглі бачыцца, у Брагіне ўсё блізка і ўсё ўсіх ведалі. Як і ў любым райцэнтры такога кшталту.

Пасля аварыі яны пражылі ў Брагіне яшчэ восем гадоў. Але пераехалі. Зараз там засталіся толькі камандзіраваныя ды тыя, хто паехаў па сваёй ахвоце. Шмат дамоў проста забіта. Знаёмых проста не засталася, ужо некаму сказаць «прывітанне, як жытка?» Думаю, таму Павел Фёдаравіч з жонкаю і прынялі рашэнне ехаць. Роднае месца — гэта не толькі лясны і палі, гэта і людзі. А іх не засталася. Значыць, ехаць...

Ім, у прынцыпе, можна было пераязджаць у любое месца Беларусі, у тым ліку ў Мінск. Але была такая думка: вась сядзем тут, у Томкавічах, на зямлю, будзем дапамагаць

дацце ды зяцю. Аказалася, больш дапамагаюць яны. Тым больш, у зяцзя сякія-такія магчымасці ёсць.

Хата ў старых такая ж, як і ў суседзяў, цагляная, трохпакаёвая. Браку столькі ж, толькі цяплей. Усё роўна зімой па вуглах нарастае лёд. Калі дождж, то ўсё з вокнаў цячэ на падлогу. Плітка ў ваннай пакоі адслаілася, пакладзена так цікава, што захацелася сфатаграфавать. Цікава зроблены і адлівы ля хаты: вада цячэ не ад яе, а ў яе, пад самы падмурак. Такое ўражанне, што будавалі ўшэнт п'яныя, проста пераблыталі. А лясвіца ў падвал такая крутая, што проста небяспечна хадзіць.

Летась Павел Фёдаравіч з жонкаю зімавалі адносна спакойна: было 6 тон антрацыту, машына дроў ды брыкет. Гэтага, вядома, таксама мала, але спаць можна было не апранутымі ў зімовыя паліто.

У Вольгі Іванавны быў спачатку інфаркт, а потым інсульт. Па стану здароўя ад сваёй суседзі Івана Іванавіча яна адстала ненашмат. А Павел Фёдаравіч яшчэ нічога, трымаецца. Толькі прызнаецца: «Такая, ведаеш, туга іншы раз... Жыць не хочацца». Я яго добра разумею: нядрэнны гарадок быў Брагін, ціхі, спакойны, зялёны. А прырода вакол якая... Брагінка, Днепр у Камарыне, землі ўрадлівыя, багатыя лясамі. Райскі быў куток. Душа тут лагдала. А людзі былі шырыя і простыя, як сама прырода — тут, відаць, ёсць прамая залежнасць. Апошні раз я тут быў у 1990 годзе. Яшчэ хапала знаёмых твараў, яшчэ хадзіў па вуліцах народ, праўда, усё больш пажылога ўзросту.

Зараз я туды не паеду. Не магу. Да каго я паеду? І навошта? Брагін цяпер — могілка...

4

І вось якая няхітрая выснова атрымліваецца: у маіх новых знаёмых адабралі ўсё, што можна, апрача жыцця — Радзіму, дом, знаёмых, суседзяў, адабралі асроддзе жыцця, без якога ніводзін чалавек жыць нармальна не можа. Што далі ўзамен? Дзіравую халупу, якую толькі пры вельмі вялікай фантазіі можна лічыць за чалавечае жылло. Яшчэ далі магчымасць памерці да часу. Што, відаць, і здарыцца. Як сказаў Іван Іванавіч: «Паміраць трэба». Скажаў проста і сур'ёзна. Як факт, які не патрабуе доказу. Сіл трымацца за такое жыццё няма...

Цяпер — аб віноўных. Іх знайсці не так цяжка. Гэтыя дамы будавала РБУ Міністэрства сувязі. А далей усё не так проста. Начальнік РБУ ўжо не працуе, змяніўся міністр і шмат яшчэ хто. Нават пры жаданні «стралячніка» не знойдзеш.

Я думаю, архітэктар, які праектаваў дамы, запісаў, што падмуркі з дымаходамі трэба класі са спецыяльнай цэглы. Але яе ў наяўнасці мы не бачым. Дзе ж яна? Знаўца праблемы мне гаварыў: на кожны чарнобыльскі пасёлак, лічы, прыпадае адзін дачны. Прычым якасць будаўніцтва абодвух пасёлкаў можна параўноўваць як мінус і плюс. Вось і думай...

А між тым, гэта звычайная крымінальная справа, якую трэба адкрыць, расследаваць і правесці паказальны суд. І ў асобнай пастанове запісаць, што гэта злачынства асабліва небяспечнае і нахабнае. Так было б трэба. Але так не будзе.

Таму што занадта шмат прыйшлося б весці крымінальныя справы. І няма гарантыі, што ў спіс злачынцаў не трапілі, VIP — асабліва важныя персаны. Як былі, так і сённяшнія. Многія з іх зараз на «заслужаным» адпачынку, некаторыя яшчэ на паверхні: хто займаецца палітыкай, хто цвёрдай рукою ажыццяўляе дзяржаўную палітыку. І ні ў кога з іх, я ўпэўнены, зімой па вуглах не нарастае лёд. У іх усё ў парадку. Ах, «панамы», «панамы»... Вы не ведаеце тэрміна? Тлумачу: калі будавалі Панамскі канал, то маштабы крадзяжы былі такія, што з тае пары такое раскраданне дзяржаўных сродкаў сталі называць «панамай».

Я хачу падкрэсліць: краді ў няшчасных, бедных людзей, ахвяр, самых натуральных ахвяр. Адсюль асабліва цыннінасць.

А суда не будзе. Не чакайце. Кропка.

Сяргей ШАЎЦОЎ.

Р.С. Інстытут сацыялогіі АН Рэспублікі Беларусь правёў апытанне сярод чарнобыльцаў, якія пераехалі ў «чыстыя зоны». Рэспандэнтам задавалі пытанне: «Ці адчуваеце вы нервовае напружанне? Адказалі: 36 працэнтаў — так, пастаянна, 43 — вельмі часта. Кожны чацвёрты сярод апытаных лічыць, што ўлады абьякчываюць да праблем і патрэб перасяленцаў. (Паводле інфармацыі БелаПАН).

РОЗДУМ НАД ФАКТАМ

«НЯЎЖО ЗАМЕРЗНЕ МАЯ БУЛЬБАЧКА?..»

Памятаецца, у М. Някрасава: «Толькі не жата палоска адна, Цяжкую сумку наводзіць яна...»

Гэтыя самотныя радкі нагадала пісьмо, што прыйшло з вёскі Пранчэйкава Маладзечанскага раёна ад Таццяны Уладзіміраўны Калоннікавай. «Пішу вам, паважаная рэдакцыя, упершыню, — гаворыцца ў ім. — А зварнуцца да вас прымусіла бяда, аб якой нават страшна думаць. Дзякуючы нашаму начальству ў мяне, мабыць, застанеца зімаваць бульбачка».

Сапраўды, ёсць 3-за чаго ўстрыжывацца палыводцы, прытым удаве, якая адна гадуе чацвёрта дзяцей, з якіх старэйшыя — блізныя (ім па 16 гадоў) і вучацца ў Бярэзінскім ПТВ на газэлектраваршчыкаў, а малодшыя, якім усяго 12 і 8 гадоў, яшчэ ходзяць у школу. Што і казаць, застацца такой сям'я на зіму без бульбы — становішча незайздроснае, проста бядоўнае. І ва ўсім гэтым Таццяна Уладзіміраўна вінаваціць новага генеральнага дырэктара адкрытага акцыянернага таварыства «Маладзечанская аграхімія» А. Гушчанка. Маўляў, гэта ён увесну ўгаворваў і абяцаў: бярыце кармавыя буракі, больш лёну, а з бульбай ніякай праблемы не будзе — і пасадзім, і апрацуем, і ўвосень выкапаем камбайнам. І, як піша Т. Калоннікава, яна ўзяла 50 сотак буркаў, 2 гектары лёну, а яе моцна падвялі. Ці так гэта?

Калі надыходзіць пара ўборкі бульбы, яе звычайна спачатку капаюць на калектуйным полі. Так, зразумела, было і ў «Маладзечанскай аграхіміі». Але, як паведаміла начальнік аддзела кадрў Ніна Міхайлаўна Гарнастая, не забыліся і пра ўчасткі сваіх працаўнікоў, пенсіянераў. Па меры выслаблення тэхнікі людзям давалі і камбайны, і капалкі, а хто хацеў, мог уззяць і каня. Адным словам, два тыдні вясковыя шчыравалі на сваіх надзелах, і ўправіліся тут з бульбай яшчэ да 15 верасня.

А што Т. Калоннікава?

— А яна ў гэты час проста загуляла, ёй было не да бульбы, — адказала Н. Гарнастая. — Наогул, гэта такая «працаўніца» — і на работу ў брыгаду не ходзіць, прагульвае, і буркаў на выдзеленым ёй участку сама не выкапала. Зрабілі гэта за яе іншыя рабочыя вытворчага ўчастка. Нават прывезлі дамоў тыя караняплоды, што належалі па працэнтах.

Вось Таццяна Уладзіміраўна захацела, каб так было і з бульбай. Начальнік вытворчага ўчастка С. Жарко прапаноўваў ёй і каня, і капалку, а жанчына патрабавала аднаго: давайце толькі камбайн. Ды яшчэ каб на яго выдзелілі людзей, выкапалі ёй бульбачку і прывезлі дамоў.

Магчыма, не лепшым чынам у такім разе дзейнічаў і кіраўнік вытворчага ўчастка. Чаму, скажам, было не даць камбайна, тым больш, што многія ад яго адмаўляліся: шмат дробных клубняў заставалася ў зямлі. Але дайшло да таго, што Т. Калоннікава паехала ў Маладзечна, да генеральнага дырэктара таварыства, у райвыканком, ды так ні з чым і вярнулася.

Патрабаваць, вядома, заўсёды лягчэй, чым працаваць. Не разумею, чаму ў некаторых людзей украіналася такая заганная і дрэнная звычка: за іх павінен зрабіць хтосьці, паднесці ім гатовенькае, а яны самі не хочуць лішні раз і пальцам паварушыць. Ды калі б Таццяна Уладзіміраўна своечасова выйшла на поле сама, вывела сюды сваіх чацвярых дзяцей, папрасіла б сяго-таго з суседзяў (не думаю, што яны адмовіліся б), то гэтыя 14 баранюўнак даўно ўжо былі б выкапаны і пра іх сёння ніхто не ўспамінаў бы. Тады і не ўзнікала б у няўдалай маці пытанне: чым карміць узімку дзетак, ці не будзе яны галадаць.

На жаль, адна бяда не ходзіць. Так і тут. 3-за сваёй няўважлівасці наша аўтарка зламала нагу, апынулася на бальнічным. Натуральна, цяпер на мыліцах не выйдзеш на бульбяное поле. Думаецца, што ў такім разе кіраўніцтва таварыства «Маладзечанская аграхімія» ўсё ж пойдзе гэтай гаротнай жанчыне насустрач і дапаможа ёй і яе дзеткам.

Не вельмі хацелася выносіць на старонкі рэспубліканскай газеты гэты сумны і прыкры факт. На жаль, рэдакцыйная пошта прыносіць намалюваныя аўтары якіх уяўляюць сабой своеасаблівых бездапаможных утрыманцаў. Па любым, нават самаму нязначнаму, факту яны звяртаюцца ў рэдакцыю, іншыя высокія інстанцыі і просяць зрабіць выканаць тое, з чым яны павінны былі справіцца самі на месцы. Такім чынам гэтыя людзі свае турботы з незвычайнай лёгкасцю, адным росчырмам пры імкнучы перакласці на некага іншага, а толькі не на самога сябе. Прабачце, паважаныя, але заўсёды, асабліва ў наш нялёгкі, складаны час кожны чалавек перш-наперш сам павінен клапаціцца пра сябе і сваіх дзяцей, думаць і вырашаць: як быць і жыць?

Іван БРАЛКА,

рэдактар аддзела пісьмаў «Звязды».

Вясковы танец.

Фота Анатоля КЛЕШЧУКА.

ГУЧНЫЯ ПЕСНІ КАМОЦКАГА - МАЛОДШАГА

Алесь Камоцкі (другі) нарадзіўся месяц таму ў пятніцу трынаццатага ў трынаццаць гадзін, да 13 хвілін трохі недацярпёў. Але спалучэнне атрымалася і так даволі красамоўнае. Вядома ж, і імя з прозвішчам да многага абавязваюць. Бацька дзіцяці, аўтар і выканаўца ўласных песен Алесь Камоцкі (першы) лічыць, што сын будзе дастойна працягваць яго шлях: «Я ўсё жыву пачаткам, а гэты можа што і даб'е».

Але калі з бацькам дзіцяці ўсё зразумела, то маці — сапраўдная таямніца. Бо Алесь Камоцкі ў дзяцены перыяд афіцыйна адзінока мужчына. Сям'я ў яго ўжо аднойчы была. Але жыццё развівалася ў розныя бакі: дваіх таленавітых спевакоў — Алесь і Касю Камоцкіх.

Вось зараз такі іспыт для Алесь — з'яўленне дзіцяці. А як жа, бо трэба ж чалавеку мець сына. Адзін Алесь нават не спрабаваў гэта зрабіць — усё роўна не атрымалася б. Вось і дамовіўся з другім добрым чалавекам. Паглядзеці адзін на аднаго і вырашылі: хто ведае, як там будзе складвацца з жаніцтвам, а дзіця ж можа атрымацца вельмі прыгожым. Другая палова паставілася да такой сітуацыі нармальна. Сапраўды, калі ўжо рабіць такую справу, то з разумным чалавекам.

Старэйшая дачка Алесь Камоцкага ад першага шлюбу таксама добра аднеслася да брата. У яе клопату прыбавілася — трэба ж нейкія падарункі брату рыхтаваць. Яна і зараз дапамагае, па магчымасці: напрыклад, калі хлопчыку давалі імя, вельмі актыўна ўдзельнічалі ў працэсе.

Алесь Камоцкі жыве асобна ад сына, але наведвае да яго па некалькі разоў на тыдзень. Актыўна да выхавання працэсу бацька падключыцца, калі хлопчык стане на ногі ў літаральным сэнсе. Пры бацьку Камоцкі - малодшы паводзіць сябе спакойна, але кажуць, што ў іншы час дае жару.

Ларыса ЦІМОШЫК.

ГЭТЫ «БУЛЬВАР» НАВАТ ДЛЯ ТЫХ, ХТО НЕ ЁМЕЕ ХАДЗІЦЬ

«Булвар смеху» адкрыў другі тэатральны сезон. Плаўны пераход тэатра ў новы год забяспечыла артыстка Наталля Клімчык: яшчэ ў першым сезоне на свет з'явіўся яе сын Данііл.

А на ўрачыстым канцэрце адкрыцця другога тэатральнага сезона немаўля ўжо дэбютавала на сцэне: вельмі пільна, па-філасофску высакамерна паглядаў у залу — напэўна, імкнуўся разгледзець там сваіх будучых прыхільнікаў. Маці хутэй за ўсё адчувала, што сын ужо ў «ружовым» узросце можа канкураваць з ёю, прафесіянальнай актрысай.

Увогуле, на «Булвары смеху» ў гэты вечар было многа сяброў тэатра. У прынцыпе, самыя лепшыя канцэрты заўсёды робяцца з дапамогай сяброў. Тым больш, што ў сябрах «Булвара» ходзяць Рыгор Волчак, Вадзім Касенка, гурты «Палац», «Камелот» і «Ляпіс Трубецкой». Але гваздом праграмы, безумоўна, быў выхад Данііла. Спэдзёмся, не апошні...

ЛАСЫ-БАЛАСЫ НАТАЛІ

Наталля АРЦЁМАВА:

— Усю справу абставілі так, быццам бы я сама пакінула дуэт. На самай справе я нікуды не падзелася. Проста ў верасні я хварэла і не магла выступаць у канцэртах. Па сённяшні дзень у нас ёсць кантракт, ён афіцыйна не скасаваны. І выступаць ні з кім іншым без маёй згоды «Дзі-Бронкс» не мае права.

Кантракт з расійскай фірмай «Паліграм» разлічаны на тры гады і на запіс трох альбомаў. Першы альбом выйшаў і добра паўсюль прадаецца — і ў Беларусі, і ў Расіі. Зразумейце сітуацыю: кантракт існуе на паперы, там ёсць ён, там ёсць я. А на сцэне з'яўляецца зусім іншая асоба, якая афіцыйна да праекта не мае дачынення.

— Дзіўна, але пачыналася ўсё добра і прыгожа — прынамсі так здавалася збоку. Мала каму з Беларусі ўдавалася так адразу ўпісацца ў сістэму расійскага шоу-бізнесу.

— Вось чаму я не магу так лёгка плюнуць і забыць усе гэтыя непрыем-

СУПРАЦЬ... НАТАЛЛІ

насці. Таму што працы было аддадзена два гады. Цэлы год мы запісваліся ў Мінску, нічога не атрымліваючы за гэта. На свае сродкі запісалі першыя песні. Тады мы ніколі не сварыліся з «Дзі-Бронксам» з-за грошай. Восенню мінулага года прэзідэнт фірмы «Сэкай» прапанаваў мне праспансываць менавіта мой «сольнік». Я тады сказала, што нам не хапае сродкаў, каб давесці да ладу сумеснюю справу. Падумаўшы, ён згадзіўся на фінансаванне праекта «Дзі-Бронкс і Наталі».

Потым мы падпісалі кантракт з фірмай «Паліграм раша». Гэта асобная гісторыя. На той момант не задумваліся, на якія ўмовы згаджаемся. Радасць, што трапілі на сур'ёзную працу ў Маскву, засціла вочы. Практычна ўсе правы, у тым ліку і аўтарскія, мы аддалі бясплатна гэтай кампаніі. Проста, што называецца, аддалі ў рукі, яшчэ прадаставіўшы свае спонсарскія сродкі. Большая частка затрат пакрылася з

Скандал вакол распаду дуэта — «Дзі-Бронкс і Наталі» працягваецца. Наталі № 1 — Наталля Арцёмава (чый твар вы бачылі ў кліпе на канале ГРТ) з'яўленне новай спадарожніцы «Дзі-Бронкса» лічыць не чым іншым, як самазванствам. Асабліва Наталі Арцёмаву абурала тое, што сваю канцэртную дзейнасць разам з дуэтам Наталля Кудрына пачынала з выкарыстання ранейшых фанаграм ды яе сцэнічнага імя. Справа патыхае судом.

боку опонсара (альбом, кліп за 45 тысяч долараў, касцюмы, апаратура), а не ад кампаніі. Яны толькі забяспечылі выхад кампакт-дыска. Але што за раз махаць рукамі?..

— Тым не менш, што зроблена — тое зроблена. Пайшоў альбом, круціцца кліп...

— Так, але спонсары разлічвалі на доўгатэрміновыя адносіны з дуэтам у яго першапачатковым выглядзе. Спонсара знайшла я, на кампанію «Паліграм» выйшла таксама я. Факт, што «Дзі-Бронкс» не мае ніякага права распадка праекта асабіста. Вядома, «заварыў кашу» не толькі «Дзі-Бронкс», але і наш шаноўны адміністратар Паша Пашкоўскі, які прыйшоў у дуэт на ўсё гатовае.

— Магчыма, апануўшыся па-за справамі, вы рызыкняце пачаць самастойны шлях на эстрадзе?

— Зразумела, як спявачка я не прападу без «Дзі-Бронкса». Дзякуй Богу,

маю добрую музычную адукацыю, маю голас. Калі шчыра казаць, «тэхна» — для мяне даволі вузкі стыль. А сама я магла б увогуле абысціся без рэпера. Тым больш, што ён прыдумваў толькі словы, музыку пісаў аранжыроўшчык, а свае партыі кожны пісаў сам.

Дзяніс Шпітальнікаў болей быў бы зацікаўлены ў нашай сумеснай працы, проста ён яшчэ неразумны хлопчык. Я парайла б яму падраці перш, чым займацца сур'ёзнымі справамі. У нас з ім былі даволі афіцыйныя адносіны, і ён зусім не адпавядаў маім уяўленням пра мужчыну, джэнтльмена. Мужчына павінен дабівацца ўсяго сам, а не з дапамогай уплывавага таты, ці Наталі, якая дзесьці ўсё будзе прабіваць. Я ў гэтым горадзе адна, і навучылася сама думаць пра сваю будучыню.

Я нарадзілася ў Стаўрапольскім краі, дзе цёпла і горы. У Мінску маю кватэру, за якой сочыць домработніца, добрая жанчына, з якой ніколі не ўзнікае непараўменняў. Я жыву так, як мне падабаецца. А мне падабаецца, каб быў парадак, чыста і ўтульнасць.

— Што вы думаеце пра дуэт у цяперашнім выглядзе?

— Я бачыла іх у клубе «Рэактар». Наташа Кудрына спрабавала спяваць сваім голасам. Ад гэтага стала зусім нядобра: мае партыі гучалі па-іншаму, даволі шэра. Але знайшоўся адказ на пытанне, чаму пазбавіліся ад мяне. Зараз «Дзі-Бронкс» выглядае лідэрам на фоне Наташы. Ён атрымаў тое, да чаго імкнуўся. Ён не мог быць лідэрам побач са мной, ён не мог дараваць мне таленту — гэта даволі жорстка з боку мужчыны. І зараз, паглядзеўшы на ўсё збоку, я зразумела, што, сапраўды, мне там было не месца. Я думаю, Наташа Кудрына яшчэ не зусім разумее, куды лезе. Але неразуменне не пазбаўляе ад адказнасці. Толькі за выкарыстанне майго сцэнічнага псеўданіма ўжо можна падаць у суд. Вядома, вялікіх грошай я з гэтага не атрымаю. Зразумейце правільна: калі штосьці зроблена тваёй працай, а хтосьці хоча на гэтым выехаць, я не магу з гэтым пагадзіцца.

Запісала Ларыса ЦІМОШЫК.

Першы эшалон вярнуўся на радзіму,

альбо Пра выдуманую эміграцыю «Крамы»

Амаль усе лета беларускі гурт «Крама» ездзіў з канцэртамі па Польшчы, а на радзіму наведваўся вельмі рэдка. А потым ізноў з'яжджаў. І вось папаўзлі чуткі, што «Крама» выршыла застацца ў Польшчы назаўсёды. Вестка пра магчымую эміграцыю нарабіла шуму ў прэсе. Калі і яны — туды, то хто ж тады — тут?..

Не хвалюючыся, і яны — тут. «Крама» вярнулася ў Мінск са свайго польскага турне. І нават мае намер працягваць у гэтым сезоне традыцыйны цыкл «Сябры ў гасцях у «Крамы». Чарговы канцэрт адбыўся 24 кастрычніка ў фестывальным цэнтры «Акварыум». Такім чынам гурт пацвердзіў адданасць роднаму слову і роднай публіцы, абвергнуўшы плёткі, быццам бы хлопцы ўжо падрыхтавалі ў Польшчы глебу для канчатковага «развітання з радзімай». Ад імя ўсіх удзельнікаў гурта аўтар тэкстаў Зміцер Лукашук і гітарыст Ілья Шэўчык паведамілі:

1. **Пра сваю эміграцыю:** «Як толькі прыехалі, да нас дайшлі чуткі, быццам бы мы ўдзельнічаем у нейкіх канцэртах, пра якія нават не ведаем. Інфармацыя пра эміграцыю з той жа серыі. Хтосьці лепш за нас ведае ўсё наша жыццё. Але ніякай эміграцыі ці ўцёкаў з Беларусі не будзе. Мы з задавальненнем паездзем не толькі ў Польшчу працаваць, але бліжэй ці далей. І гэта не гаворыць пра тое, што мы будзем імкнуцца прасіць палітычнага прыстанішча,

які амаль год працаваў з гуртом, хутчэй за ўсё не зможа выступаць далей. У яго павінна нарадзіцца дзіця і ён не мае магчымасцей канцэртаваць з камандай. Таму мы зараз працуем у трэшкі ўрэзаным саставе з адным гітарыстам, які адначасова і рытм, і сола».

6. **Пра новыя песні:** «Новых альбомаў не з'явілася. Затое маем многа песень, якіх амаль ніхто не чуў — з двух альбомаў «Дарожны» і «Лянівыя танцы», якія не можам запісаць ужо працягла час».

Ларыса ЦІМОШЫК.

ВЕЧАР УСПАМІНАЎ

У гасцях у народнага артыста СССР Расціслава Янкоўскага, яго жонкі Ніны Янкоўскай і іх прыгажуні-кошкі мне пашчасціла бываць не аднойчы. І цяжка было не звярнуць увагі на тое, што кватэра ў іх прасторная, «в бёдрах не жмёт». Але, калі ў кошы салодкае жыццё было заўсёды, то Расціславу Іванавічу і Ніне Давыдаўне давялося зведаць і «салёнага», і «перчанага», а можна і горш не сказаць... І ўсё ж аб тым часе Янкоўскай-старэйшы ўспамінае з лёгкім сумам і цеплынёй.

— Шчыра кажучы, камуналка — гэта, вядома ж, нечалавечыя ўмовы. Бо пад адным дахам жывуць зусім розныя людзі. І нават калі кожны асобна ўзяты жылец — цудоўны чалавек, з-за неспадзеяннага рытмаў і характараў могуць узнікаць антаганізмы, антыпатыя... Згадзіцеся, у кожнага з нас свая аўра, атмасфера, ёсць нейкія свае тайны...

Хаця вось нам з жонкай шанцавала на суседзях — мы не адзін год жылі ў камунальных кватэрах, і жылі надрэна, далібог!

Памятаю, як усе мы перажывалі за маладую дзяўчыну-суседку, у якой з'явіўся сябар: выйдзе яна за яго замуж ці не? А калі была такая непрыемнасць — нас з Нінай падчыстую абакралі, і я застаўся ўвогуле без паліто, — спагдалівы сусед аддаў мне сваё старое...

Вельмі часта мы дзяліліся з суседзямі чым-небудзь смачнымым, а жанчыны разам п'яклі пірагі...

А яшчэ я нярэдка ў думках вяртаюся ў сваё «камунальнае» дзяцінства... Побач з намі жыла яўрэйская сям'я,

якая частавала нас на Вялікдзень мацой. Я гэта вельмі добра запаміну, таму што жылі мы галаднавата. А аднойчы суседка Рыва прыйшла да маёй бабулі і спытала: «Вольга Афінагенаўна, у вас сёння быў святар? Мы чулі яго голас за сцяной». — «Які яшчэ святарнік?!» — здзівілася бабуля. «Ну, вось да нас прыходзіў равін, а да вас хто?» — дапытвалася Рыва.

«А, дык гэта ж наш Расціславіч увесь час святара іграе!» — пляснула ў ладкі бабуля... І сапраўды, калі я аднойчы пачаў даваць ёй ў касцёле і ўбачыў там ксяндза, які размахваў казіламі, мяне гэта настолькі ўразіла, што дома я прывязаў за вярэвочку ваўчок і, узаўняўчы ўпершыню пачутую польскую мову, на радасць суседзям «стаў» святаром...

Наогул, камуналка — гэта тысяча самых цікавых падзей, пра якія ўсё нават і не раскажаш...

Неяк я застаўся ў кватэры з суседзямі-маладымі. У іх у ўпершыню ў жыцці ўбачыў патэфон. Маладыя паказалі мне, як з ім абыходзіцца, паставілі першую, што трапіла на вочы, пласцінку, а самі пайшлі ў свой пакой цалавацца і кахаць адзін аднаго. А я, будучы хлопчыкам тактоўным і выхаваным і баючыся зламаць іх цудоўны патэфон, цхенька, але настойліва стукаўся ў дзверы маладых: «Прабачце, калі ласка, але я вельмі хачу пераставіць пласцінку. Прабачце, калі ласка...»

Уяўляю, як я сапсаваў ім цудоўны вечар...

Запісала Алена КЛІМЕНКА.
Фота Віктара СТРАЛКОЎСКАГА.

На здымку: сцэна са спектакля з удзелам Расціслава Янкоўскага.

Расціслаў ЯНКОЎСКІ:

«КАМУНАЛКА — ГЭТА ТЫСЯЧА ПАДЗЕЙ...»

Панядзелак, 11 лістапада

Беларускае тэлебачанне

7.30 Ранішні катэілы.
7.50 Эканаміст.
8.00 «Дзе яно, каралеўства Лебедзя?» Дак. фільм.
8.50 «Бюро знаходак». Мультфільм 1—4-ы.
9.25 «Маленькая чараўніца». Маст. фільм (Чэхія-Славакія).
10.30 Фінансавы час.
10.50 Тэлевізійны Дом кіно. Навіны беларускага кінематографа.
11.50 «Залатыя ключы». Тэлефестываль народнай творчасці.
15.00 Навіны.
15.10 «Самая салодкая дыня». «Дадабай і будзільнік». Мультфільм.
15.30 Тэлебачанне — школе. Гісторыя Беларусі. 8-ы клас. Асвета і культура Беларусі ў канцы XVII—першай палове XIX стагоддзяў.
16.00 Студыя «Акіно». «Тэле-шоу». «Востраў натхнення». «Я малюю».
17.05 На добры лад. Перадача з Віцебска.
17.20 «Гэта мы не праходзілі...» Эканамічная праграма.
17.35 Творчае маладзёжнае аб'яд-

нанне «Крок». «Рызыка-версія». Тэлегульня.
18.05 Фінансавы час.
18.25 Музычны антракт.
18.35 Эканаміст.
18.50 Навіны (з сурдаперакладам).
19.00 Рэфэрэндум: шчырая размова.
19.45 Бар'еры. Міжнародны паралімпійскі рух і развіццё інваспорту ў Беларусі.
20.15 Люстэрка. Праграма для жанчын.
20.40 Калыханка.
21.00 Панарама.
21.50 Фільматэка. «Волга-Волга». Маст. фільм.
23.30 Музыка без межаў. Музычна-інфармацыйная праграма.
24.00 Навіны.

ГРТ

8.00 Навіны.
8.15 «Новая ахвяра». Серыял.
9.05 «Поле цудаў».
10.00 Чалавек і закон.
10.30 «Угадай мелодыю».
11.00 Навіны (з сурдаперакладам).
11.10 У эфіры тэлерэдыёкампанія

«Мір». «Захавай сябе».
11.55 «Народжаная рэвалюцыяй». 2-я серыя.
13.15 Брэйнг-рынг.
14.00 Навіны (з сурдаперакладам).
14.20 «Касмічныя выратавальнікі лейтэнанта Марша». Мультсерыял.
14.45 Марафон-15.
15.00 Зорная гадзіна.
15.40 «Карын і яе сабака». Маладзёжны серыял.
16.05 Джэм.
16.30 «Вакол свету».
17.00 Навіны.
17.20 «Новая ахвяра».
18.10 Гадзіна пік.
18.35 «Угадай мелодыю».
19.00 «Калі...» Вядучы У. Познер.
19.45 Спакойнай ночы, малышы!
20.00 Час.
20.40 Фантастычны дэтэктыў «Баг-2». «Бітва за ўрадаж».
21.45 Прэс-клуб.
22.40 Навіны.
22.50 «Лінія кіно». Чорная камедыя «Гангофер».

Канал «Расія»

16.00, 19.00, 23.00 Весткі.
16.20 Благ-нот.
16.35 Гульня ўсур'ёз.

17.05 Ваш партнёр.
17.15 L-клуб.
18.00 Момант ісціны.
18.40 Асабліва важныя персаны.
19.30 «Санта-Барбара». Маст. фільм.
20.30 Скрытай камерай.
21.00 Надвор'е на заўтра.
21.05 «На востры наха». Шматсерыйны маст. фільм.
22.05 Тэлескоп.
22.30 «Халаднаваты свет».
23.25 Тавары—поштай.
23.35 Не спі і глядзі. «Не забудзьце ўключыць тэлевізар».
24.00 Музыка ўсіх пакаленняў.

Санкт-Пецярбург

11.55, 13.55, 15.55, 18.55, 0.30 Інфарм ТБ.
12.10 «Партрэт жанчыны». Серыял (Бразілія).
13.00 Тэрмін адказу — сёння.
13.25 Парады садоадам.
13.40, 20.35 Тэлеслужба бяспекі.
14.10 «Забойны аддзел». Серыял (ЗША).
15.00 «Каварства і каханне». Санкт-Пецярбургскі мужчынскі балет Валерыя Міхайлоўскага.
15.40 Скарбы Пецярбурга. «Забы-

тыя імёны». Пелагея Шурыга.
16.05 Храм.
16.35 «Інспектар Гэджэт». Мультсерыял.
16.55 «Парад парадаў» прадстаўляе групу «Чайф».
17.40 Паказвае Ленінградская абласная тэлекампанія.
18.40 Вялікі фестываль.
19.15 Спорт.
19.20 «Партрэт жанчыны». Серыял (Бразілія).
20.10 Рытмы горада.
20.50 Спартыўны агляд.
21.00 «Забойны аддзел». Серыял (ЗША).
21.55 Падзея.
22.10 Гістарычныя расследаванні.
22.50 «Старое танга». А. Райкін.
23.00 «Адрас — тэатр». Тэлефільм з удзелам А. Райкіна.

НТБ

7.00 Сёння раніцай.
9.00 Ранішні сеанс. Маст. фільм «Сямейка Флодэр» (Галандыя).
11.00 Сёння апоўдні.
«Расійскія ўніверсітэты»
13.00 Сёння днём.
13.15 Вялікая часінка.

15.00 Сёння днём.
15.30 Дыстанцыя 60.

НТБ

16.30 Кінатэатр юнага глядача. Маст. фільм «Блакiтнае дрэва». 1-я серыя (Аргенціна—Італія).
17.30 Футбольны клуб.
18.00 Сёння вечарам.
18.35 Герой дня.
19.00 Свет кіно. Джуліана Джэма і Клаўдыя Кардынале ў фільме «Жалезны прэфект» (Італія).
21.00 Сёння вечарам.
21.35 Час серыяла. «За мяжой не магчымага». 1-я серыя (ЗША).
22.30 Часінка.
23.00 Сёння апоўначы.
23.20 Тэніс апоўначы.

8-ы канал

18.00 Мультфільм «Кароль леў».
18.45 Маст. фільм «Восеньскі марафон».
20.15 Мультпланета.
20.45 Серыял «Месца сустрэчы змяніць нельга».
22.00 З архіва А. Неўзорова.
22.30 Маст. фільм «Мамачка-маньяк».
23.55 Без каментарыя.

Аўторак, 12 лістапада

Беларускае тэлебачанне

7.50 Эканаміст.
8.00 Навіны.
8.15 «Гэта мы не праходзілі...» Эканамічная праграма.
8.30 Аб'ёк.
9.00 Тэлебачанне — школе. Гісторыя Беларусі. 8-ы клас. Асвета і культура Беларусі ў канцы XVII — першай палове XIX стагоддзяў.
9.30 «Не хачу і не буду». «Сапраўдныя сябры». Мультфільм.
9.50 Турба'екты. Падарожжы, сустрэчы, адпачынак.
10.20 «Галасы мінуўшчыны». Старадаўняя музыка на Беларусі.
10.50 «Трапічная спёка». Тэлесерыял (ЗША).
11.50 Чацвёртае вымярэнне. Навукова-асветніцкая праграма.
12.25 Акалада. Музычна-забаўляльная праграма.
15.00 Навіны.
15.10 «Капітан». «Заканчалася лета». Кароткаметражныя фільмы для дзяцей.
16.00 «Справа мінулая». «Паўночная казка». Мультфільм.
16.20 Тэлебачанне — школе. Беларуская літаратура. 9-ы клас. Максім Гарэцкі і яго творчасць.

16.50 «Усё пра ўсё». Інфармацыйна-пазнавальная праграма для дзяцей.
17.15 Востры вугал. Прававая праграма па пісьмах гледачоў.
17.45 Урокі Наталлі Наважылавай.
18.15 «Будзьце здаровы».
18.25 Музычны антракт.
18.35 Эканаміст.
18.50 Навіны (з сурдаперакладам).
19.00 Рэфэрэндум: шчырая размова.
19.35 «Трапічная спёка». Тэлесерыял (ЗША).
20.40 Калыханка.
21.00 Панарама.
21.55 Музычны антракт.
22.10 «Зоркі» на экране. А. Фацюшын, І. Алфёрава ў мастацкім фільме «Кроў за кроў».
23.50 Навіны.

ГРТ

8.00 Навіны.
8.15 «Новая ахвяра».
9.05 «Калі...» Вядучы У. Познер.
9.45 Смеханарама. Вядучы Я. Петрасян.
10.15 «Не хачу і не буду». Мультфільм.
10.30 «Угадай мелодыю».
11.00 Навіны (з сурдаперакладам).

11.10 У эфіры тэлерэдыёкампанія «Мір». «Мы і рынак».
11.55 «Народжаная рэвалюцыяй». 3-я серыя.
13.15 Брэйнг-рынг.
14.00 Навіны (з сурдаперакладам).
14.20 «Касмічныя выратавальнікі лейтэнанта Марша».
14.45 Квар'этэ «Вясёлая квампанія».
14.55 Мульцітролія.
15.10 Чароўны свет, ці Сінема.
15.40 «Карын і яе сабака».
16.05 ... Да шаснаццаці і старэйшым.
16.30 «Вакол свету».
17.00 Навіны.
17.20 «Новая ахвяра».
18.10 «Гадзіна пік».
18.35 «Угадай мелодыю».
19.00 Тэма.
19.45 Спакойнай ночы, малышы!
20.00 Час.
20.40 Зоя Фёдарова ў фільме «Сяброўкі».
22.35 Хакей. Еўраліга. «Дынама» (Масква) — «Валерэнген» (Осла) 2-і і 3-і перыяды.
00.05 Серыял «Пятніца, 13».

Канал «Расія»

7.00, 10.00, 16.00, 19.00, 23.00 Весткі.

7.20 Прыёмная доктара Багданава.
7.30 Ранішні экспрэс-2.
8.00 Рэтра-шлягер.
8.25 «Дарагая рэдакцыя...»
8.55 «Санта-Барбара». Маст. фільм.
9.50, 23.25 Тавары — поштай.
16.20 Благ-нот.
16.35 «Чэлэнджэрс». Серыял для падлеткаў.
17.10 Тэлечасопіс «Здраоўе».
17.20 Пункт апары. «Ферары ў нябёсах».
17.45 Надзвычайны канал.
18.10 Лідэр-прагноз.
18.40 Асабліва важныя персаны.
19.30 «Санта-Барбара». Маст. фільм.
20.30 Раз у тыдзень.
21.00 Надвор'е на заўтра.
21.05 Мужчына і жанчына.
21.45 Цікі дом. Праграма С. Шолахава.
22.25 «Эх, дарогі!»
23.35 «Хто на што здатны».
23.50 Гарачая дзесятка.
0.45 Музыка ўсіх пакаленняў.

Санкт-Пецярбург

11.55, 13.55, 15.55, 18.55, 23.55 Інфарм ТБ.
12.10 «Партрэт жанчыны». Серыял (Бразілія).
13.00 Тэрмін адказу — сёння.

13.30 Парады садоадам.
13.40, 20.40 Тэлеслужба бяспекі.
14.05 «Забойны аддзел». Серыял (ЗША).
14.55 Творчая сустрэча. Юлій Кім.
16.10 Тата, мама і я — спартыўная сям'я.
16.35 «Інспектар Гэджэт». Мультсерыял.
17.05 Дзіцячае ТБ: «Дзецяй пра зверанят».
17.35 Паказвае Ленінградская абласная тэлекампанія.
18.40 Вялікі фестываль.
19.15 Спорт.
19.20 «Партрэт жанчыны». Серыял (Бразілія).
20.15 Раман з героем.
20.55 Спартыўны агляд.
21.05 «Забойны аддзел». Серыял (ЗША).
21.55 Падзея.
22.10 «Інспектар паліцыі». Маст. фільм (Індыя). 1-я серыя.

НТБ

7.00 Сёння раніцай.
9.00 Ранішні сеанс. Маст. фільм «Сямейка Флодэр у Амерыцы» (Галандыя).
11.00 Сёння апоўдні.
«Расійскія ўніверсітэты»
13.00 Сёння ўдзень.

13.15 Вялікая часінка.
15.00 Сёння ўдзень.
15.30 Дыстанцыя 60.

НТБ

16.30 Кінатэатр юнага глядача. Маст. фільм «Блакiтнае дрэва». 2-я серыя (Аргенціна—Італія).
17.30 Праграма для дзяцей. «Вуліца Сезам».
18.00 Сёння вечарам.
18.35 Герой дня.
19.00 Свет кіно. Луі дэ Фюнес у фільме «Суп з капустаў» (Францыя).
20.45 Доктар Вугал.
21.00 Сёння вечарам.
21.35 Час серыяла. «За мяжой магчымага». 2-я серыя (ЗША).
22.30 Часінка.
23.00 Сёння апоўначы.
23.20 Меламанія. «Пэт Шоп Бойз».

8-ы канал

18.00 Мультфільм «Кароль леў».
18.45 Маст. фільм «Дарагая Алена Сяргееўна».
20.15 Мультпланета.
20.45 Серыял «Месца сустрэчы змяніць нельга».
21.55 Ваша рэклама.
22.00 Навукова-папулярны экран.
22.15 Маст. фільм «Пагоня».
23.55 Без каментарыя.

Серада, 13 лістапада

Беларускае тэлебачанне

7.50 Эканаміст.
8.00 Навіны.
8.15 Востры вугал. Прававая праграма па пісьмах гледачоў.
8.45 Творцы. Святар Алег Шульгін.
9.00 Тэлебачанне — школе. Беларуская літаратура. 9-ы клас. Максім Гарэцкі і яго творчасць.
9.30 «Кашчэй Бессмяротны». Маст. фільм.
10.35 «Малахітавая шкатулка». Мультфільм.
10.55 «Трапічная спёка». Тэлесерыял (ЗША).
11.55 Майстэрня. Мастак Аляксандр Шастакоў.
12.15 Відзьма-нявідзьма.
15.00 Навіны.
15.10 «Крэм-бруле». «Фунцік і сышчыкі». «Дзядулева дудачка». «Пра Веру і Анфісу». «До-рэ-мі». Мультфільм.
16.00 Сядзіба. Праграма для дачнікаў.
16.30 «Дзядзька Язэп». Дак. фільм («Беларусьфільм»)
16.50 Крэда. Гаспадарча-прамысловая дзейнасць беларускіх лясгасаў. Адрасы гаспадарліваасці.
17.10 Канцэртны сезон. Творы В.

Моцарта і Л. Бетховена ў выкананні сімфанічнага аркестра Белтэлерэдыёкампаніі.
17.55 Гасці ў хату. Да Міжнароднага дня студэнтаў.
18.25 Музычны антракт.
18.35 Эканаміст.
18.50 Навіны (з сурдаперакладам).
19.00 Рэфэрэндум: шчырая размова.
19.35 «Трапічная спёка». Тэлесерыял (ЗША).
20.35 «Хто гэта?» Тэлегульня.
20.40 Калыханка.
21.00 Панарама.
21.55 Аўта-парк.
22.20 А. Панкратыў-Чорны і В. Глаголева ў маст. фільме «Вустрыцы з Лазаны».
23.35 Супергол.
0.05 Навіны.
0.20 Каралеўскае паляванне.

ГРТ

8.00 Навіны.
8.15 «Новая ахвяра».
9.05 Тэма.
9.50 «У свеце жывёл» (з сурдаперакладам).
10.30 «Угадай мелодыю».
11.00 Навіны (з сурдаперакладам).
11.10 У эфіры тэлерэдыёкампанія

«Мір». «Народжаная рэвалюцыяй». 4-я серыя.
13.30 Брэйнг-рынг.
14.00 Навіны (з сурдаперакладам).
14.20 «Касмічныя выратавальнікі лейтэнанта Марша».
14.45 Кактус і К'.
14.55 До-мі-соль.
15.10 Покліч джунгляў.
15.40 «Карын і яе сабака».
16.05 Тэт-а-тэт.
16.30 «Вакол свету».
17.00 Навіны.
17.20 «Новая ахвяра».
18.10 Гадзіна пік.
18.35 «Угадай мелодыю».
19.00 «У пошуку страчанага». Іван Пераверзеў. Вядучы Г. Скараходаў.
19.45 Спакойнай ночы, малышы!
20.00 Час.
20.40 Наталля Андрэйчанка і Павел Каданікаў у фільме «Сібірыяда». 1-я серыя.
22.05 «Жыццё і смерць Зоі Фёдаравай». Версіі.
23.05 Навіны.
23.15 «Пятніца, 13».

Канал «Расія»

7.00, 10.00, 16.00, 19.00, 23.00 Весткі.
7.20 Новая адвакатура.

7.30 Ранішні экспрэс-2.
8.00 Рэтра-шлягер.
8.25 «Дарагая рэдакцыя...»
8.55 «Санта-Барбара». Маст. фільм.
9.50, 23.25 Тавары — поштай.
10.20 «Пастка». Маст. фільм. 3-я серыя.
16.20 Благ-нот.
16.35 «Чэлэнджэрс». Серыял для падлеткаў.
17.05 Тэлечасопіс «Здраоўе».
17.15 Дамамі Міхаіла Баярскага.
17.45 Суайчыннік.
18.10 Клуб губернатараў.
18.40 Асабліва важныя персаны.
19.30 «Санта-Барбара». Маст. фільм.
20.30 «Гарадок». Забаўляльная праграма.
21.05 Надвор'е на заўтра.
21.10 «Парад планет». Маст. фільм.
23.35 «Хто на што здатны».
23.50 «Не спі і глядзі». «Другое дыханне».
0.15 Музыка ўсіх пакаленняў.

Санкт-Пецярбург

11.55, 13.55, 15.55, 18.55, 23.25 Інфарм ТБ.
12.10 «Гісторыя кахання». Серыял (Іспанія—Аргенціна). 1-я серыя.
13.00 Тэрмін адказу — сёння.
13.25 Парады садоадам.

13.40, 20.40 Тэлеслужба бяспекі.
14.10 «Забойны аддзел». Серыял (ЗША).
15.00 «Тэлекампакт». Музычнае шоу.
15.40 «Парад кветак». Дак. фільм (Нідэрланды).
16.10 Асабістая справа.
16.40 Дом кіно. Толькі эксклюзівы. Хілен Міран, Майк Фігіс, Боб Рафелсан і іншыя.
17.35 Паказвае Ленінградская абласная тэлекампанія.
18.40 Вялікі фестываль.
19.15 Спорт.
19.20 «Гісторыя кахання». 1-я серыя.
20.10 «Дварцовыя тайны». Прэм'ера дакументальнага міні-серыяла (ЗША—Вялікабрытанія). 3-я серыя.
20.55 Спартыўны агляд.
21.05 «Забойны аддзел». Серыял (ЗША).
21.55 Падзея.
22.10 «Інспектар паліцыі». Маст. фільм (Індыя). 2-я серыя.

НТБ

7.00 Сёння раніцай.
9.00 Маст. фільм «Арабскі сябар» (Італія).
10.30 Праграма для дзяцей. «Вуліца Сезам».
11.00 Сёння апоўдні.

«Расійскія ўніверсітэты»
13.00 Сёння ўдзень.
13.15 Вялікая часінка.
15.00 Сёння ўдзень.
15.30 Дыстанцыя 60.

НТБ

16.30 Кінатэатр юнага глядача. Маст. фільм «Блакiтнае дрэва». 3-я серыя (Аргенціна—Італія).
17.30 Праграма для дзяцей. «Вуліца Сезам».
18.00 Сёння вечарам.
18.35 Герой дня.
19.00 Свет кіно. Маст. фільм «Малыш Бонер» (ЗША).
20.45 Доктар Вугал.
21.00 Сёння вечарам.
21.35 Час серыяла. «За мяжой магчымага». 3-я серыя (ЗША).
22.30 Часінка.
23.00 Сёння апоўначы.
23.20 Кафэ Абломая.

8-ы канал

18.00 Мультпланета.
18.45 Маст. фільм «Джэнтльмены ўдачы».
20.15 Свет меркаванняў ці меркаванне пра свет.
20.45 Серыял «Месца сустрэчы змяніць нельга».
22.00 Паліскоп.
22.15 Маст. фільм «Кіборг».
23.55 Без каментарыя.

Чацвер, 14 лістапада

Беларускае тэлебачанне

7.50 Эканаміст.
8.00 Навіны.
8.15 Аўта-парк.
8.30 «Прыроды храм нерукотворны». Дак. фільм («Беларусьфіль

Пятніца, 15 лістапада

Беларускае тэлебачанне

8.00 Навіны.
8.15 Бархатны сезон. Музычна-забаўляльная праграма.
8.45 «Адлюстраванне». Дак. фільм Беларускага тэлебачання.
9.00 Тэлебачанне — школе. Выяўленчае мастацтва. 3-ці клас. Перадача настрою ў творах жывапісу.
9.20 Студыя «Калыханка». «Мульціклуб».
9.50 «З роботамі не жартуюць». Маст. фільм.
10.55 «Трапічная спека». Тэлесерыял (ЗША).
11.55 Люстэрка. Праграма для жанчын.
12.20 Майстэрня. Мастак Рыгор Несцераў.
12.45 «Зорная ростань». Анонсавая праграма.
13.20 Творцы. Сямейны і творчы дуэт Людмілы і Уладзіміра Мішчанчукоў.
13.55 «Вадзіцель аўтобуса». Тэлевізійны маст. фільм («Беларусь-фільм»). 1-я серыя.
15.00 Навіны.
15.10 «Вадзіцель аўтобуса». 2-я серыя.
16.15 «Прыгоды Мюнхгаузена». Мультфільм 1—4-ы.
16.55 Шанс. Інфармацыйна-аналітычная праграма.
17.25 Творчае маладзёжнае аб'я-

яднанне «Крок». «Правінцыя». Ма-зырскі раён.
17.55 Кантрасты. Прававая праграма.
18.25 Музычны антракт.
18.35 Эканаміст.
18.50 Рэфэрэндум: шчырая размова.
19.35 «Трапічная спека». Тэлесерыял (ЗША).
20.40 Калыханка.
21.00 Панарама.
21.55 Музычны антракт.
22.10 «Жонка містэра О'Хара». Маст. фільм (ЗША).
23.40 «12, ці на ноч глядзячы». 24.00 Навіны.
0.15 Акалада. Музычна-забаўляльная праграма.

ГРТ

8.00 Навіны.
8.15 «Новая ахвяра». Серыял.
9.10 Дзіўныя гісторыі ў праграме «Мая сям'я».
9.50 «Пакуль усе дома».
10.25 Іграй, гармонік любі!
11.00 Навіны (з сурдаперакладам).
11.10 У эфіры — тэлерадыёкампанія «Мір».
11.55 «Народжаная рэвалюцыя». 6-я серыя.
13.30 Брэйн-рынг.
14.00 Навіны (з сурдаперакладам).
14.20 Фільм-казка «Агонь, вада

і... медныя трубы».
15.45 «Карын і яе сабака».
16.10 Дзеючыя асобы.
16.30 «Вакол свету».
17.00 Навіны.
17.20 «Новая ахвяра».
18.15 Чалавек і закон
18.45 Поле цудаў.
19.45 Спакойнай ночы, малышы!
20.00 Час.
20.40 Людміла Гурчанка і Мікіта Міхалкоў у фільме «Сібірыяда». 3-я серыя.
22.15 Погляд.
23.00 Навіны.
23.10 Начная кіназала. Вайна спецслужбаў у дэтэктыве «Тайна».

Канал «Расія»

7.00, 10.00, 16.00, 19.00, 23.00 Весткі.
7.20 «Шыварат-наываварат». Мультфільм.
7.30 Ранішні экспрэс.
8.00 Рэтра-шлягер.
8.25 «Дарагая рэдакцыя...»
8.55 «Санта-Барбара». Маст. фільм.
9.50, 23.25 Тавары — поштай.
10.20 Гандлёвы дом. «Ле Мон-ці».
10.35 «Пастка». Маст. фільм. 5-я серыя.
16.20 Блак-нот.
16.30 Часопіс часопісаў.
16.45 Імперыя гульні.
17.35 Крок за крокам.
17.45 Вертыкаль.
18.10 Бясконцае падарожжа.

18.40 Асабліва важныя персоны.
19.30 «Санта-Барбара». Маст. фільм.
20.30 Сам сабе рэжысёр.
21.05 Надвор'е на заўтра.
21.10 «Лісты ў мінулае жыццё». Прэм'ера маст. фільма.
22.45 Рэк-тайм.
23.35 Музыка ўсіх пакаленняў.
23.50 «Слухаць пададзена». Эст-радыны спектакль.

Санкт-Пецярбург

11.55, 13.55, 15.55, 18.55, 0.20 Інфарм ТБ.
12.10 «Гісторыя кахання». Серыял. 3-я серыя.
13.00 Тэрмін адказу — сёння.
13.25 Парады садоодам.
13.40, 20.40. Тэлеслужба бяспекі.
14.05 «Забойны аддзел». Серыял (ЗША).
15.45 «Як вожык і медзведзьяна сустракалі Новы год». Мультфільм.
16.05 Ток-шоу «Наўздагад». В. Ліванаў.
16.35 «Песенька радасці». Мультфільм.
16.55 «Тэлекампакт». Музычнае шоу.
17.35 Паказвае Ленінградская абласная тэлекампанія.
18.40 Вялікі фестываль.
19.15 Спорт.
19.20 «Гісторыя кахання». Серыял (Іспанія—Аргенціна). 3-я серыя.
20.10 Пам'яці Уладзіміра Іаана.
20.55 Спарыўны агляд.

21.05 «Забойны аддзел». Серыял.
21.55 Падзея.
22.10 Як быць каханымі.
22.40 «Дуплет». Прэм'ера маст. фільма.

НТБ

7.00 Сёння раніцай.
9.00 Ранішні сеанс. Маст. фільм «Мая сямейная рэліквія» (ЗША—Расія).
10.30 Праграма для дзяцей. «Вуліца Сезам».
11.00 Сёння апоўдні.
«Расійскія ўніверсітэты»
13.00 Сёння ўдзень.
13.15 Вялікая часінка.
15.00 Сёння ўдзень.
15.30 Дыстанцыя 60.

НТБ

16.30 Кінатэатр юнага глядача. Маст. фільм «Блакитнае дрэва». 5-я серыя (Аргенціна—Італія).
17.30 Футбольны клуб.
18.00 Сёння вечарам.
18.35 Герой дня.
19.00 Наша новае кіно. Уладзімір Машкоў у фільме «Каханне на востраве смерці».
20.45 Доктар Вугал.
21.00 Сёння вечарам.
21.35 Час серыяла. «За мяжой магчымага». 5-я серыя (ЗША).
22.30 Часінка.
23.00 Сёння апоўначы.
23.20 Свет кіно. Брус Дзёрні і Роберт Дэ Ніра ў фільме Роджэра

Кормена «Крываваа мама» (ЗША).
0.50 Начны канал. Эратычныя шоу свету.

8-ы канал

18.00 Мультфільм «Палёт снежнай качкі».
18.45 Маст. фільм «Зігзаг удачы».
20.15 Свет меркаванняў ці меркаванне пра свет.
20.45 Серыял «Месца сустрэчы змяняць нельга».
22.15 Навукова-папулярны экран.
22.30 Маст. фільм «Чалавек цемры-2».
23.55 Без каментарыя.

ТЭАТР «ВОЛЬНАЯ СЦЭНА»

9 лістапада

ПРЭМ'ЕРА

«ЗАЛОЖНИЦА КАХАННЯ».

10 лістапада

«РЫЧАРД».

12 лістапада

«ЧОРНЫ КВАДРАТ».

Пачатак спектакляў у 19 гадзін.
Тэл. 234-60-08.

Субота, 16 лістапада

Беларускае тэлебачанне

7.50 «Зорка Максіма». Дак. фільм («Беларусь-фільм»).
8.00 Навіны.
8.15 «Сугучнасць». Перадача з Брэста.
8.35 Існасць. Духовная праграма.
9.05 «Лёс мой і надзея». Сацыяльная рэабілітацыя інвалідаў.
9.40 Здароўе. Рэзервовыя магчымасці чалавека.
10.15 Урокі Наталлі Наважылавай.
10.45 «Усё пра ўсё». Інфармацыйна-забаўляльная праграма.
11.10 «Алі-Баба і сорак разбойнікаў». Мультфільм.
11.40 Бон тон. Тэлевізійны часопіс моды.
12.10 Асілак. Спарыўны тэле-клуб. Прамая лінія.
13.10 Шматгалоссе. «Какаф'іі і Маргарыта». Мастакі з Віцебска Сайфугаліевы.
13.40 Алімп: ад падножжа да вяршыні.
14.00 Калаж. Праграма для дзелявых людзей.
14.30 Свет прыроды і захапленняў.
15.00 Навіны.
15.10 «Аліса ў Краіне цудаў». Мультфільм 1—3-ці.
15.40 «Абуза». Кароткаметражны маст. фільм («Беларусь-фільм»).
16.10 Беларускі дом. Мастацка-публіцыстычная праграма.

16.50 Радавод. Трэці фестываль беларускай полькі ў Чачэрску.
17.10 Прэс-імпрэза. Культура: шанцы выжывання.
17.50 Творчае маладзёжнае аб'яднанне «Крок». «Оскар». Тэлегульня.
18.20 Галерэя. Кінарэжысёр Ігар Дабралюбаў. Аўтарская праграма Таццяны Ягравай.
18.50 Навіны (з сурдаперакладам).
19.05 «Ігар Лучанок і яго вучні». Музычная праграма з удзелам Дзяржаўнага канцэртнага аркестра Беларусі.
20.40 Калыханка.
21.00 Панарама.
21.55 Музычны антракт.
22.10 «Сінема». Майкл Ёрк і Брыжыт Фасей у маст. фільме «Ад імя ўсіх сваіх» (Францыя). Частка 1-я.
23.30 Відзьма-навідзьма.

ГРТ

7.00 Міхал Пугаўкін і Уладзімір Высоцкі ў камедыі «Штрафны ўдар».
8.30 Аўтамабіль і я.
8.45 Хатняя бібліятэка.
9.00 Навіны.
9.10 Слова пастыра. Мітрапаліт Кірыл.
9.30 «Не зявай!»
10.00 Ранішняя пошта.
10.35 Смак.
10.55 Вяртанне Трацыякоўкі. Гісторыя аднаго шэдэўра.

11.20 Вострасюжэты фільм «Камітэт 19». 1-я і 2-я серыі.
14.00 Навіны (з сурдаперакладам).
14.20 Відэавочнае-неварагоднае.
14.50 «Саюзмультфільм» прадстаўляе: «Ну, пачкай!» «Брэменскія музыканты» і іншыя.
15.45 Сонечны востраў палкоўніка Кадафі.
16.15 Леанід Якубовіч у тэлегульні «Кола гісторыі».
17.00 Навіны.
17.20 У свеце жывёл.
18.00 «Залатая серыя». Нона Мардзюкова і Георгій Віцын у фільме «Жаніцца Бальзамінава».
19.45 Спакойнай ночы, малышы!
20.00 Час.
20.50 «Сібірыяда». 4-я серыя.
22.15 «Каламбур». Гумарыстычны часопіс.
22.45 Калекцыя Першага канала. Фільм Спайка Лі «Ліхаманка ў джунглях».

Канал «Расія»

7.00 Лукамор'е.
7.25 «Боцман і папугай». Мультфільм.
8.05 «Мак і Матлі». Серыял.
8.30 Па вашых пісьмах.
9.00 Кніжная лаўка.
9.15 Парламенцкі тыдзень.
10.00 Весткі ў адзінаццаці.
10.15 Тэлечасопіс «Здароўе».
10.30 Добрай раніцы.
11.00 «Урача выклікалі?»
11.30 Анімічныя суб'ектнікі.
12.00 «Паст у Расіі — больш, чым

паэт».
12.30 Працёрка простага.
13.00, 19.00, 23.55 Весткі.
13.20 «Залатая гады». Маст. фільм (ЗША). 3-я серыя.
14.15 «Нічога, акрамя...»
14.30 Дз-факта.
15.00 Настаўнік года-96.
15.30 Свая гульня.
16.00 Сад культуры.
16.25 Рэпарцёр.
16.40 «Амаль смешная гісторыя». Маст. фільм.
19.35 Суботні вечар з Людмілай Касаткінай.
21.00 Надвор'е на заўтра.
21.05 Двайны партрэт.
22.00 Зроблена ў Галівудзе. «Пан Лёс». Маст. фільм.
0.10 Праграма «А».

Санкт-Пецярбург

9.25 Па рацэ плыве сякера.
9.55, 11.55, 13.55, 15.55, 18.55 Інфарм ТБ.
10.10 «Гонар маю». Ваенны агляд.
10.35 «Столькі пачуццяў у напаве родным». Фільм-канцэрт.
11.10 Ток-шоу «Наўздагад». А. Макаравіч.
12.10 Страсці-мардасці.
12.10 «Двайнік». Тэлеспектакль па матывах рамана Ф. Дастаеўскага.
14.10 «Тэатральная правінцыя?». Арлоўскі фестываль «Руская-кла-сіка. Леанід Андрэеў».
14.35 «Помнік Пятру Вялікаму». Дак. фільм (Нідэрланды).

14.50 «Казка пра папа і работніка яго Балду». Мультфільм.
15.10 Спарыўны агляд.
15.25 Парадоксы гісторыі. «Казнакрады».
16.10 «Уік-энд» з дэтэктывам.
16.35 Дзіцячае ТБ.
17.05 «Іржавыя правяды». Музычны дадатак да «Зебры».
17.35 Паказвае Ленінградская абласная тэлекампанія. Тэлегульня «Лато-бінга».
18.40 Вялікі фестываль.
19.20 «Місіс Айрыс едзе ў Парыж». Маст. фільм (Вялікабрытанія).
20.55 Свецкая хроніка.
21.10 Блеф-клуб.
21.45 Раман з героем.
22.10 «Уік-энд» з дэтэктывам. «Мільён за разгадку».
22.30 «Парад парадаў» прадстаўляе Філіпа Кіркорава.

НТБ

7.00 Сёння раніцай.
9.00 Свет прыгод і фантастыкі. Маст. фільм «Робін Гуд». Фільм 1-ы (Вялікабрытанія).
10.35 Тэлегульня «Зразумей мяне».
11.00 Сёння апоўдні.
12.00 Хакей. Чэмпіянат Расіі. «Крылы Саветаў» — «Спартак».
14.30 Парад рэпарцёраў.
15.00 Сёння ўдзень.
16.00 Серыял па выхадных. «ЦРУ». 2-я серыя. «Мішэні, якія рухаюцца» (ЗША).
16.30 «Відэарт» прадстаўляе: «Вялікая ілюзія. Вялікае падарожжа

жа ў Галівуд». Фільм 1-ы.
17.00 Кінатэатр юнага глядача. Мультсерыял «Чалавек-павука». 1-я серыя. «Начная яшчарка». (ЗША).
17.30 «Дог-шоу. Я і мой сабака».
18.00 Сёння вечарам.
18.30 Праграма Уладзіміра Познера «Чалавек у масцы».
19.20 Дакументальны серыял. «Крымінальная Расія: сучасныя хронікі». Фільм 6-ы. «Незаконная вайна».
20.00 Надоечы.
20.45 Лялькі.
21.00 Сёння вечарам.
22.35 Свет кіно. Одры Хепберн і Рычард Драйфус у фільме Сціве-на Спілберга «Заўсёды». (ЗША).
23.45 Трэцяе вока.
0.30 Начны канал.

8-ы канал

15.00 Маст. фільм «Самы маленькі вікінг».
16.30 Ю. Шаўчук у фільме «Адліга».
17.30 Маст. фільм «Доктар Буш».
18.45 Мультпланета. «Том і Джэры».
19.15 Маст. фільм «Кацярына маладая». 1-я частка.
20.45 Паліска.
21.00 Hi-Fi music.
21.30 Маст. фільм «Водны свет».
23.55 Без каментарыя.

ПРАДАЮ мотаблок МТЗ.
Тэл. (017) 256-06-03.

Нядзеля, 17 лістапада

Беларускае тэлебачанне

8.00 «Забораўна». «Ёсць край адзін...» Дак. фільм студыі «Летапіс».
8.40 Творцы. Майстры беларускага мастацтва на Другой дэкадзе ў Маскве (1955 г.).
9.10 «Конан».
9.35 Студыя «Калыханка». «Уся справа ў капелюшы». Забаўляльна-пазнавальная гульня-віктарына.
10.10 «Усё нармальна, мама!» Забаўляльная праграма.
10.40 Тураб'ектыў. Падарожжы, сустрэчы, адпачынак.
11.10 Арсенал. Праграма для вайскоўцаў.
11.40 Вяршыня свету. Тэлегульня.
12.00 Студыя «Акно». «Тэле-шоу». «Белая каралева». «Жылі-былі».
12.55 «Міжнародны кур'ер». Падзеі. Факты, каментары.
13.25 «Гісторыя кахання». Сям'я Ірыны і Сяргея Брыксаў.
13.45 Вясковыцы. Святочная праграма.
14.30 «Віншуйце Вас!» Музычная

перадача.
15.20 «Вайна ў паветры». Дак. серыял (ЗША).
15.45 Вяршыня свету. Працяг тэлегульні.
16.05 Элеанора Язерская запрашае...
17.30 Абібок.
18.05 А. Мартынаў і С. Рабава ў маст. фільме «Твая воля, Божа!»
19.40 Калыханка.
20.00 Рэзананс.
20.50 Спарыўны тэлекур'ер.
21.10 Навіны-ТБ.
21.25 Ток-шоу «Карамболь». Кінарэжысёр Віктар Тураў.
21.55 Тэлеанонс.
22.00 «Крыштальны бусел».
22.15 «Ад імя ўсіх-сваіх». Маст. фільм (Францыя). Частка 2-я.
23.30 «Бархатны сезон». Музычна-забаўляльная праграма.
24.00 «Цёмныя пакой». Злачыннасць сярод падлеткаў.

ГРТ

7.00 Чароўныя прыгоды ў фільме «Русалачка».
8.30 Мультфільмы нашага дзяцінства. «Маўглі». Фільм 1-ы «Ракша».

адзеся каманды Кусто». «Трагедыя неркі».
13.25 Смехапанарама. Вядучы Я. Петрасян.
14.00 Навіны (з сурдаперакладам).
14.20 Зоркі оперы. Хасэ Карэрас.
15.10 Клуб падарожнікаў.
15.55 Мультфеерверк: «Камп'ютэрныя войны», «Прыгоды Вудзі і яго сяброў».
16.40 «Адзін на адзін».
17.10 «Шчаслівы выпадак».
18.00 Людміла Гурчанка ў музычнай праграме «Што ведае пра каханне каханне...»
20.00 Час.
21.40 КВН-96. Паўфінал.
21.50 Футбольны агляд.
22.20 Навіны.
22.30 Трылер «Мыс страху».

Канал «Расія»

7.50 Лато «Мільён».
8.05 «Мак і Матлі». Серыял.
8.30 Піліграм.
9.00 Вуснамі дзіцяці.
9.30 Прысяга.
10.00 Весткі ў адзінаццаці.
10.15 Рускае лато.
10.55 Прыз групы «Сава».
11.00 Чалавек на Зямлі.
11.30 Кніжная лаўка.
12.00 Тэлетэатр. М. Горкі «Каханне на плыццях».
12.30 Прысцей простага.
13.00, 23.30 Весткі.
13.20 «Залатая гады». Маст. фільм (ЗША).
14.15 «Нічога, акрамя...»
14.30 У свеце жывёл.
15.00 Караоке па-руску.
15.30 XX стагоддзе ў кадры і па кадрам. «Адзеся Лорэнса Аліфе».
16.10 Футбол без межаў.
16.40 «Ва ўсіх на вуснах». Праграма Наталлі Дар'явай.

17.00 Чароўны свет Дысней. «Крануты», «Аладзін».
17.55 Аншлаг і К'.
19.00 Люстэрка.
19.55 Надвор'е на заўтра.
20.00 Рэпартажнік аб чым.
20.15 «Сэрцы чатырох». Маст. фільм.
21.55 «К-2» прадстаўляе: праграма Івана Дыхавічнага «Хітрыкі-22».
22.50 У Ксюшы.
23.25 Дзелявыя гульні.
23.45—0.38 Лепшыя гульні НБА.

Санкт-Пецярбург

9.25 Тата, мама і я — спарыўная сям'я.
9.55, 11.55, 13.55, 15.55, 18.55 Інфарм ТБ.
10.10 Авертайм.
10.35 «Неўтаймаваная Афрыка». Дак. серыял.
11.05 Флоту быць.
11.15 «Старое танга». А. Галеркін і Б. Вяткін.
11.40 Увесь гэты цырк.
12.10 «А кароль жа голы...» Тэлеспектакль па п'есе Я. Шварца.
13.45 «Залатая ліпа». Мультфільм.
14.10 Яшчэ адна Расія.
15.10 «Фантанны дом». Паскоўя Жамчугова.
16.10 Спарыўная праграма.
16.35 Дзіцячае ТБ. «Залаты ключ», «Каша-малаха», «Кідайка».
17.35 Паказвае Ленінградская абласная тэлекампанія.
18.40 Скарбы Пецярбурга. Эрмітаж. Ліджы Прэмаці — люстэрка эпохі.
19.25 «Блакитнавокі». Маст. фільм (Германія).
20.55 Ва ўсіх на вачах.
21.10 Ноу смокінг.
21.55 Міжнародны агляд.
22.20 «Паглядзім». Анонс перадач.
22.35—23.41 «Кумпартіта».

Маст. фільм. (Расія—Украіна).

НТБ

7.00 Сёння раніцай.
9.00 Свет прыгод і фантастыкі. Маст. фільм «Робін Гуд»: бітва за карону». Фільм 2-гі (Вялікабрытанія).
10.35 Тэлегульня «Зразумей мяне».
11.00 Сёння апоўдні.
12.00 Куміры старога кіно. Тато і Фернандэль у фільме Крысціяна-Жака «Закон ёсць закон» (Францыя—Італія).
13.35 Музычная праграма «НТБ-Плюс».
14.00 Дак. фільм «Дзікая прырода» Фільм 1-ы. «Ільвы з Этані Хопкінсам» (Вялікабрытанія).
15.00 Сёння ўдзень.
16.00 Тэлегульня «Ключы ад форты Байярд». Выпуск 1-ы (Францыя).
17.30 Тэлегульня «Сто да аднаго».
18.00 Сёння ўвечары.
18.30 Рускі дэтэктыў. Маст. фільм «Свабодная ад мужчын».
20.00 Вынікі.
21.10 Свет кіно. Крыстофер Уокен і Элія Катэас у фільме «Пра-роцтва» (ЗША).
23.00 Лепшыя шоу і вар'етэ свету. «Парадзі Латэн» (Францыя).

8-ы канал

15.00 Маст. фільм (Індыя).
17.00 Навукова-папулярны экран.
17.30 Маст. фільм «Коннікі-пры-відзі».
19.00 Мультпланета.
19.30 Маст. фільм «Кацярына маладая». 2-я частка.
21.00 Экспертыза.
21.30 Навіны «К-відэа».
22.00 Маст. фільм «Французскі пацалунак».
23.55 Без каментарыя.

ШАМПАНСКАЕ АД КІРКОРАВА

Прыехаўшы ў Мінск на юбілейны канцэрт у гонар БДУ, Філіп Кіркораў пажадаў сустрэцца з Міхаілам Фінбергам, каб па-сяброўску абмеркаваць некаторыя творчыя ідэі. У прыватнасці, расійскі спявак мае намер стварыць сумесную праграму з Дзяржаўным канцэртным аркестрам Беларусі. Філіп знайшоў Міхаіла Якаўлевіча ў канцэртнай зале «Мінск», дзе аркестр рыхтаваўся да правядзення гульні «Угадай мелодыю» ў рамках фестывалю «Залаты шлягер». У падарунак беларускаму дырыжору Кіркораў прывёз вялікі букет кветак і бутэльку «Савецкага шампанскага». Пагаварылі пра сёе-тое, потым, даведаўшыся, што ў праграме канцэрта будзе гучаць песня «Эти глаза напротив», спявак вырашыў асабіста выканаць яе без усялякага ганару, і тым самым зрабіць падарунак публіцы, якая сабралася на дэнную гульню.

А потым з'явіўся Валдзіс Пельш. Маскоўскія госці вельмі ўзрадаваліся, убачыўшы адзін аднаго, быццам бы дабіраліся ў Мінск з розных планет. І тут Кіркораў успомніў пра шампанскае. Валдзіс імгненна падхапіў яго ідэю адзначыць сустрэчу. Ён падышоў да Фінберга са словамі: «Дзе шампанскае, якое прывёз мне Філіп?» Міхаіл Якаўлевіч не стаў спрачацца з «зоркамі» і рас-стаўся з падарункам. І выпіць з імі адмовіўся. Можна таму, што перад канцэртамі?..

Пастаянна со склада в Минске:

■ БОЧКИ стальные (новые) 200л, в т. ч. пищевые и оцинкованные

■ КАРБИД КАЛЬЦИЯ (фракция 25/80)

■ ЭПОКСИДНЫЕ СМОЛЫ

■ ОТВЕРДИТЕЛЬ к эпоксидным смолам

• Сертификаты качества • Оригиналы скин • Возмещение доставки

Предприятие «ВТ СИСТЕМЫ»
Тел./факс (017) 236-44-46.

СЕЗОННЫЯ НАРЫХТОЎКІ Капуста на ўсе густы

Надышоў час перапрацоўкі апошніх дароў нашых агародаў — капуста. Існуе шмат спосабаў нарыхтоўкі капусты ў запас, але асноўным з'яўляецца квашанне. Аднак перш чым расказаць пра некаторыя рэцэпты квашання капусты, адкажам на пытанне, якое часта сустракаецца ў вашых пісьмах, паважаныя чытачы: у які дзень ставіць капусту?

Даўно заўважана, што саленні і квашанні, прыгатаваныя ў поўню, нясмачныя і хутка псуюцца. Капуста атрымліваецца мяккай і занадта кіслай. Таму з'явілася ў народзе такая прымета: у поўню капусту не ставіць.

А вось буракі, якія павінны ў выніку квашання стаць як мага больш мяккімі, рэкамендуецца квасіць менавіта ў поўню, лепш за ўсё ў апошнюю яе чвэрць. Усе іншыя квашанні і саленні неабходна рабіць толькі ў маладзік, на 5-6-ты дзень.

КАПУСТА КВАШАНАЯ КАЧАНАМІ

Качаны ачышчаюць ад зялёных лістоў і складаюць радамі ў бочку. Буйныя качаны разразаюць уздоўж. Рады пераслойваюць сечанай або шаткаванай капустай, дабаўляюць соль (170—200 г на 10 кг капусты) і ўшчыльняюць. Пасля гэтага капусту заліваюць 4-працэнтным раствором кухоннай солі (400 г на 10 л вады). Можна таксама заквасіць капусту і без дабаўлення сечанай або шаткаванай. Капусту ўкладваюць радамі, звернуўшы да ўваходу зялёнымі капюшчыкамі, палатном або марляй і накрываюць драўляным кружком з цяжарам. Расол павінен накрываць кружок. У капусту неабходна папярэдне выразаць храпку.

ПА-ЧЭСКУ

Нашаткаваць капусту, перацерці яе з соллю (20 г на 1 кг масы), змяшаць са здробненай

морквай і рэпчатой цыбуляй (адпаведна 20 і 30 г на 1 кг капусты), перасыпаць чорным перцам, лаўровым лістам і ўлажыць у посуд, трамбууючы і прыціскаючы гразам.

Праз тры дні пракалоць капусту чыстай палкай, каб выдаліць газ з непрыемным пахам. На наступны дзень адціснуць расол і капусту шчыльна ўлажыць у шклянныя слоікі. Расол давесці да кіпення і заліць ім капусту. Слоікі пастэрылізаваць: літровыя — 10 хвілін, трохлітровыя — 45 хвілін. Захоўваць у халаднаватым месцы.

ПА-БАЛГАРСКУ

У капусту выдаляць храпкі. Качаны парэзаць на кавалкі прыблізна па 200—300 г. Дробна парэзаць ачышчаныя часнок і пяршукі, буйнымі кубікамі буракі, пацерці на тарцы хрэн. Усе гэтыя прадукты, скласці ў эмаліраванае вядро і заліць расолам.

Расол рыхтуюць з разліку на 4 л вады па 200 г буйной солі і цукру. Усё пракіпаціць і астудзіць. Затым цёплым расолам заліць капусту, накрыць яе фанерай (талеркай), на якую пакласці цяжар, і пакінуць на двое сутак у кватэры. Затым перанесці ў больш халаднае месца. Праз пяць дзён капуста гатова.

На вядро спатрэбіцца 8 кг капусты, 100 г хрэну, 50 г пяршушкі, 300 г буракоў. Можна для вастрыні дадаць 3-4 стручкі чырвонага горкага перцу.

-1296-

ДАПАМОГУЦЬ НІТКІ І ІГОЛКА «Маланка» не спатрэбіцца

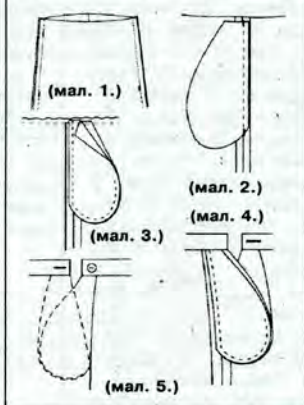
Вы вырашылі пашыць сабе спадніцу? Правільна: з любой блузай, джэмперам, світэрам — новы туалет, і кожны — са сваім характарам і настроём.

Дарэчы, а пра кішэнні вы не забыліся? Яны неабходны любой гаспадыні. Прапануем такі варыянт размяшчэння кішэнняў: кішэнні ў швах спадніцы. Пры такой канструкцыі вам не спатрэбіцца засцежка-«маланка», бо калі сшыце мешкавіны кішэнняў, то звернуўшы застаткова дадатковы разрэз, каб свабодна надзяваць і здымаць спадніцу. З аднаго боку пояса прышываецца гузік, з другога абкідаецца прарэшак.

ПРАЦАВАЦЬ ТРЭБА

У ТАКІМ ПАРАДКУ

- Правыя бакавыя зрэзы спадніцы сшыць ніжэй і вышэй метак уваходу ў кішэнні, левыя — толькі ніжэй уваходу. Сфастрыгаваць уваход, швы адправаваць (мал. 1.).
- Мешкавіны прыфастрыгаваць або прыкалоць да прыпускаў уваходу ў кішэнні, склаўшы іх правымі бакамі, і прышыць да верхняга зрэзу спадніцы. На ўваходзе ў правую кішэнню вышэй меткі робім гэта шчыльна да шва (мал. 2.).
- Мешкавіны заправаваць у бок прарэзай полкі і сшыць паміж сабой, пакідаючы ў левай кішэнні звернуў месца для засцежкі. Затым мешкавіны, акрамя верхняй часткі левай з іх, прыфастрыгаваць да верхняга зрэзу спадніцы (мал. 3.).
- Прышыць пояс да верхняга зрэзу спадніцы, а прыпуск пад засцежку — да задняй часткі левай мешкавіны (мал. 4.). Унутраную палатну апрацаванага пояса падагнуць і прышыць са споду. Абкідаць прарэшак, прышыць гузік (мал. 5.). Засцежка гатова.

СЛУШНЫЯ ПАРАДЫ Калі чысціць, то да бляску

- Вырабы са скуры можна чысціць, праціраючы іх флацелевай анучкай, намочанай ва ўзбітых яечных бялках. Скура пасля такой апрацоўкі набывае свой першапачатковы бляск.
- Можна аднавіць бляск панашаных паліто і куртак, калі іх пацерці свежай скуркай апельсіна.
- Вырабы са скуры зноў стануць бліскучымі, калі час ад часу праціраць іх гліцэрынай.
- Абнавіць скуру сумачку можна цёплай мыльнай вадой, у якую дадаўлена крыху нашатырнага спірту. Затым прасушыць і праціраць анучкай, намочанай у рыцыне.

-1298-

ХАТНЯЯ МАЙСТЭРНЯ Стол... каб сядзець

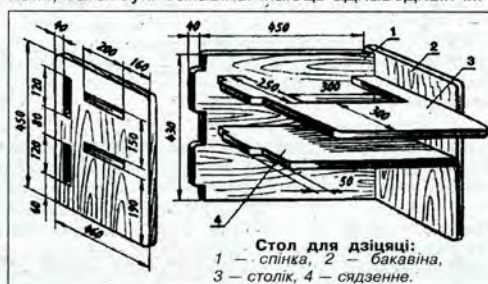

Дзіця падростае хутка: здаецца, толькі ўчора радавала тым, што пачало трымаць галоўку, а сёння ўжо самастойна сядзіць. Праўда, яшчэ не вельмі ўпэўнена — так і глядзі, каб не перакулілася, — таму на звычайнае дзіцячае крэсла саджаць малога яшчэ рана. Ды і цацкі кідае. Прыстасаваць бы які-небудзь столік...

Вы, напэўна, ужо звярнулі ўвагу на наш малюнак. Малы за незвычайным устроўствам, якое адначасова з'яўляецца і сталом, і крэслам.

Для яго вырабу спатрэбіцца фанера таўшчыняй 10—12 мм або драўнянаструктурныя пліты таўшчыняй 20 мм.

Шчыты спілкі, сядзення і століка выпілоўваюцца з выступамі-шыпамі, загатоўкі бакавіны маюць адпаведныя ім шчыліны. Пры правільным разліку канструкцыя гэта можа быць сабраная без клею, пры ўмове, што шыпы шчыльна ўвойдуць у пазы-шчыліны.

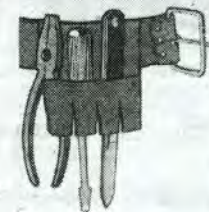
Стол для дзіцяці:
1 — спілка, 2 — бакавіна,
3 — столік, 4 — сядзенне.

дзеньня і століка, асцярожна сумяшчаючы шыпы з адпаведнымі ім пазамі. Пры неабходнасці можна злёгку пастукаць малатком па дапаможным накладным бруску. Затым накладваць другую бакавіну.

Калі шчыты зроблены з драўнянаструктурных пліт, то іх канты будучы мець вышчарбленую паверхню, якую неабходна зараўняць шпаклёўкай — гатовай або прыгатаванай самастойна (у эмульсію ВПА дадавіць дробнае пілавінне або драўняны пыл да смятанпадобнай гушчынні). Пасля прасушкі ўсю канструкцыю добра пафарбаваць водэмульсійнай фарбай з дабаўленнем яркіх фарбавальных або эмалямі спакойных цёплых адценняў.

Маленькія хітрасці

Старая пальчатка не перашкода ў доме. Яны яшчэ могуць быць карыснымі, калі стануць своеасаблівым «патранташам» для рабочага інструменту. Для гэтага верхнюю палову пальчаткі адрэжце, другую ж, ніжнюю (або споднюю), падагніце і сшыіце ў выглядзе пята. Пасуныце ў пятачку рэмень, а ў адтуліны-пальцы ўстаўце патрэбны вам інструмент (гл. мал.).

-1297-

ПА ВАШАЙ ПРОСЬБЕ Феномен крэменю

«Раскажыце, калі ласка, пра ўласцівасці крэменю. Чула, што крэміевая вада карысная для чалавека. Ці так гэта?»

З размовы па тэлефоне.

Спецыялісты сцвярджаюць, што гэта адпавядае ісціне. У апошні час надрукаваны шэраг работ аб ролі крэменю ў паляпшэнні экалагічнай абстаноўкі, паніжэнні радыяцыйнага фону, нейтралізацыі адходаў прамысловай і сельскагаспадарчай вытворчасці, павышэнні прадукцыйнасці раслінаводства і жывёлагадоўлі. Няма ла напісана і аб яго гаючых уласцівасцях.

На аснове доследаў і назіранняў спецыялісты — сярод іх асобна стаіць імя мінскага інжынера А. Д. Маларчыкава — зрабілі выснову, што актываваная крэменем вада (АКВ) становіцца бактэрыцыднай і знішчае вірусы грыпу, супакойвае зубны боль, лечыць ангіну, насмарк, дапамагае пры расстройстве жывата, памяншае колькасць цукру ў крыві, паляпшае функцыянаванне нырак, печані, нармалізуе абмен рэчываў у арганізме. Акрамя таго, як сцвярджае Маларчыкаў, ёсць дастаткова важкія прычыны лічыць крэмень эфектыўным сродкам барацьбы з анкалагічнымі захворваннямі.

Адзначаецца, што АКВ дае добрыя вынікі пры лячэнні трафічных язваў, дысбактэрыёзу, асабліва ў дзяцей пры штучным выкармліванні і лячэнні антыбіётыкамі, пры дыспепсіі, харчовых атручэннях, язвавай хваробе. Усё гэта знаходзіць навуковае пацвярджэнне.

Устаноўлена, што на 5-6-ты дзень пасля прыёму АКВ павялічваецца колькасць лімфатэяў. А гэта сведчыць аб зольнасці АКВ аднаўляць аслаблены імунітэт. Можна рэкамендаваць актываваную крэменем ваду як сродак пасля лячэння, для папярэджання маршчыны, загойвання ран. Мышцы галавы ўмацоўвае валасяныя сумкі, а таксама садзейнічае адрастанню валасоў.

Па перакананню дасведчаных людзей, АКВ перашкаджае развіццю адэномы і імпатэнцыі ў мужчын, а таксама папярэджае бесплоднасць у жанчын.

Выкарыстоўваецца АКВ і для паласання поласці рота, слізгістай носа, арашэння гартані. Яна паніжае запаленчыя працэсы, умацоўвае тканкі і крывяносныя сасуды.

ЗАПРАШАЕМ НА ДЭГУСТАЦЫЮ

Журавінавы морс

1 шклянка журавін, 0,5 шклянкі цукру, 1 л вады

Журавіны перабраць, вымыць, расцерці і адціснуць сок. Сок пераліць у слоік, накрыць накрывкай і паставіць у цёмнае халаднаватае месца. Жамерыны заліць гарачай вадой, паставіць на агонь і давесці да кіпення. Затым зняць з агню, працадзіць, астудзіць. Атрыманы адвар змяшаць з раней адціснутым сокам, дадавіць цукар і перамяшаць.

ЗАУВАГА. Ягадны морс — гэта напой браджэння, блізка да натуральнага соку і фруктовай вады. Для яго прыгатавання неабходна браць толькі гатаваную ваду, інакш морс пакрыецца пенай. Цукар раствараць у гарачай вадзе, сок дабаўляць да астуджанага морсу, не гатаваць.

-1299-

УСХОДНІ ТАРАСКОП НА НАСТУПНЫ ТЫДЗЕНЬ

КАЗЯРОГ атрымае добрыя дзелавыя прапановы і зможа адкрыць новае аддзяленне свайго прадпрыемства ці офіса, у тым ліку і за мяжой. Каманда аднадумцаў, якая дзейнічае разам з вамі, знойдзе магчымасці для паспяховага прадаўжэння бізнесу. Дзяржслужачых чакаюць перамены ў працы, якія павялічаць шанцы на павышэнне.

ВАДАЛЕЙ павінен прыгадаць зробленыя раней прапановы сваім партнёраў па бізнэсу і пачаць рэалізацыю гэтых праектаў. Гэта абячае неаблігаць даходы. Цікава, каб дзелавых поспехаў будзе такой вялікай, што чаканне запрашэння з-за мяжы, дзе захоўваць пераань ваш вопыт. Аднак не дзіліцеся сваімі новымі планами, бо сурочыце.

РЫБЫ працягваюць пажынаць лаўры ва ўсіх відах дзейнасці. Новыя інвестыцыі на доўгі час забяспечаць добрыя дывідэнды. Можна набыць участак зямлі пад новае прадпрыемства. З'явіцца магчымасць для дзелавой паездкі, што асабліва надзейна, калі ў вас дома наспелі невялікія праблемы. А менавіта так і здарыцца.

АВЕНЫ крыху астынуць да працы. Аднак перадача сваіх паўнамоцтваў іншым можа прывесці да не зусім добрых вынікаў. Найбольш важныя справы займайцеся самі. Прадстаўніцтвам прыгожага полу, якія чакаюць долі ў сямейным бізнэсе ці даходах, прыйдзе крыху расчаравацца і перанесці выкананне задуманага на бліжэйшую будучыню.

ЦЯЛЫЦЫ могуць прыступаць да новага праекта ў бізнэсе. Планеты спрыяюць вайным дзелавым паездкам, зносінам з прэсай, пошуку новай кліентуры, калі займаецца медыцынай ці юрыспрудэнцыяй. Дзяржслужачыя атрымаюць новую пасаду і прасунуцца ў кар'еры. А тыя, хто працуюць у мінфіне ці маюць адносіны да абароны, дасягнуць яшчэ большага.

БЛІЗНЯТЫ павінны ва ўсім прытрымлівацца намечаных планаў і не траціць час марна. Не барыцеся за тое, аб чым не маеце ўяўлення. Давярайце свайму вопыту, які асабліва дапаможа на гэтым тыдні тым, хто займаецца гандлем. Выгаду можна атрымаць ад брокерскіх здзелак і рэалізацыі кароткатэрміновых праектаў.

РАКУ даведзеца прыняць удзел у мностве сустрэч, семінараў і нарад. Ваш кашалёк значна пахудзе з-за вялікіх і незапланаваных расходаў. Паміж мужам і жонкай могуць узнікнуць рознагалосі адносна планавання бюджэту. Дома, магчыма, прыйдзеца даглядаць хворага сваяка.

ІЛЬВЫ дасягнуць поспеху з дапамогай замежжа, якое «ўсім нам дапаможа». Шмат часу забярэ ў вас перапіска і розная валакіта з паперамі. Даведзеца мець зносіны з прэсай, і гэты працэс пройдзе нармальна. Можна адбыцца падпісанне эксклюзіўнага дзелавога кантракта, а дзяржслужачыя, якія стаяць у чарзе, атрымаюць новую кватэру.

ДЗЕВА пераканаецца, што большасць спадзяванняў на лепшую будучыню блізка да здзяйснення. Даўно заключаная здзелка прынясе добрыя даходы. Працуючы на дзяржаву не варта мяняць працу, лепш будзе праявіць стараннасць на ранейшай. Тыя, хто жыў вялікай сям'ёй, пажадаюць пасяліцца асобна. Узнікне пытанне аб новым доме ці кватэры.

ШАЛІ апынуцца на краі бездзіна, калі работа, якая працягваецца нармальна, пойдзе ў глум. Будзе гатовы да гэтых непрыемных нечаканасцей, якія выклічуць незапланаваныя расходы. Занятым фізічнай працай, на жаль, пагражае траўма на вытворчасці, а ў асабістым жыцці таксама, на жаль, узнікнуць праблемы.

СКАРПІЁН будзе працягваць рухацца ў правільным накірунку, што абячае поспех у бізнэсе і фінансавых справах. Але стараіцеся браць на сябе роўна столькі, колькі зможае выканаць. Засяродзецца толькі на тых праектах, якія прыносяць хуткую выгаду. Сардэчнае захапленне адцягне вас ад спраў, але яны ад гэтага не пацярпець.

СТРАЛЕЦ атрымае даход ад сваёй высокай дзелавой актыўнасці. Працягвайце ў тым жа духу, і вашы дывідэнды будуць павялічвацца, а бізнес — пашырацца. Магчымы паездкі за мяжу. Асабістае жыццё прынясе нямаля радасці. Яе ж на канавана адчуць навуэнцам ад паспяхова здадзеных экзаменаў.

Леанід КОТАЎ, кар. ІТАР—ТАСС.

г. Дэлі.

ВІНШАВАННІ

Віншваем з днём нараджэння дарагую матулю **Праскоўю Андрэўну Пікузу**. Жадаем моцнага здароўя, дабрабыту і ніякай бяды на доўгія гады.

Дочкі, унукі, г. Мазыр.

Вучні 10 класа Жарабковіцкай школы віншуюць свайго класнага кіраўніка **Аляксандру Юльянаўну Сакалоўскую** з юбілейным днём нараджэння. Жадаем моцнага здароўя, поспехаў у працы і доўгіх шчаслівых гадоў жыцця.

Вучні 10 класа, Жарабковічы.

Віншваем з днём нараджэння дарагога сыночка і браціка **Валеру Харэцкага**. Жадаем моцнага здароўя і поспехаў у вучобе.

Тата, мама, Света, Каця, г. Мінск.

